

Quickscan Wet natuurbescherming HW Wonen renovatie en nieuwbouw 2021-2023

Oriënterend onderzoek in het kader van de Wet natuurbescherming

Colofon

Status: concept

Project: BE/2020/197

Datum: 4 mei 2020

Samensteller(s): ir. T.W.D. Schrader

Collegiale toets ir. ing. K.J. Rebergen

Opdrachtgever:

Lamborghiniweg 4
3261 ND Oud-Beijerland

Contactpersoon: Mevr. S. Maijer

Dhr. P.J. Bestebeur

Dhr. B. de Rooij

Disclaimer

Blom Ecologie B.V. is niet aansprakelijk voor schade die voortkomt uit toepassing van de resultaten van werkzaamheden en/of gegevens verkregen van Blom Ecologie B.V.

© Blom Ecologie B.V. / HW Wonen

Niets uit deze rapportage mag zonder schriftelijke toestemming van de opdrachtgever en Blom Ecologie B.V. worden gebruikt door derden. Onder gebruik worden alle vormen van kopie, openbaarmaking en elke andere toepassing begrepen. Deze rapportage mag alleen gebruikt worden voor het doel waarvoor het is samengesteld.

Voorwoord

Voor u ligt de rapportage 'Quicksan Wet natuurbescherming HW Wonen 2021-2023'. De rapportage is opgesteld in opdracht van HW Wonen. De quickscan is uitgevoerd ten behoeve van renovatiewerkzaamheden aan verscheidene woonblokken in Goudswaard, Maasdam, Numansdorp, Oud-Beijerland, Piershil, Puttershoek, 's Gravendeel en Westmaas.

De renovatiewerkzaamheden hebben mogelijk een negatief effect op beschermde flora en fauna en natuurwaarden. In het kader van de Wet natuurbescherming dient een oriënterend onderzoek uitgevoerd te worden naar de mogelijke negatieve effecten voor beschermde flora en fauna.

HW Wonen heeft Blom Ecologie B.V. opdracht verleend om de betekenis van de complexen voor de aanwezig beschermde soorten te beoordelen en de effecten van de voorgenomen handelingen daarop. In deze rapportage worden de bevindingen beschreven en geadviseerd hoe deze te interpreteren en in de praktijk te hanteren.

Inhoud

1 Inleiding	5
1.1 Aanleiding en doel	5
1.2 Oriënterend onderzoek (quicksan)	5
1.3 Wettelijk kader Wet natuurbescherming	6
2 Plangebied en voorgenomen ingrepen	9
2.1 Te verwachten soorten en functies	10
2.2 Goudwaard Dorpstraat	11
2.3 Goudswaard Prins Bernhardstraat	13
2.4 Goudswaard Coorndijkstraat	16
2.5 Goudswaard van Almondestraat	18
2.6 Maasdam Spuistraat	21
2.7 Maasdam Rijnstraat	23
2.8 Numansdorp Berkenlaan	25
2.9 Numansdorp Rozenlaan	28
2.10 Numansdorp Vlielandersstraat	31
2.11 Oud-Beijerland van Kinsbergenstraat	33
2.12 Oud-Beijerland Witte de Withstraat	35
2.13 Piershil Koningin Julianastraat	37
2.14 Piershil Mauritsstraat	40
2.15 Puttershoek Gerrit de Voslaan	43
2.16 's Gravendeel Leerambachtstraat	45
2.17 's Gravendeel Hekelstraat	48
2.18 Westmaas van Koetsveldlaan	50
3 Beoordeling soortbescherming	52
3.1 Vaatplanten	52
3.2 Grondgebonden zoogdieren	53
3.3 Vleermuizen	55
3.4 Amfibieën en reptielen	57
3.5 Vissen	58

3.6	Vlinders, libellen en overige ongewervelden	59
3.7	Vogels	60
4	Gebiedsbescherming	62
4.1	Natura 2000 gebieden	62
4.2	Natuurnetwerk Nederland	63
4.3	Overige gebiedsbescherming	64
5	Conclusies en aanbevelingen	65
5.1	Conclusies soortbescherming	65
5.2	Vervolgstappen	66
6	Literatuur	69

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

HW Wonen is een woningcorporatie gevestigd in Oud-Beijerland. Het doel van de organisatie is om het energetisch verbruik van het woningbezit te verminderen en de leefomstandigheden van de bewoners te verbeteren. In dit kader is de woningcorporatie voornemens om woningen te renoveren in Goudswaard, Maasdam, Numansdorp, Oud-Beijerland, Piershil, Puttershoek en 's Gravendeel. Daarnaast zijn er sloop- en nieuwbouwwerkzaamheden gepland in Westmaas. De beoogde ingrepen hebben mogelijk een negatief effect op beschermde soorten en/of beschermde natuurgebieden. Ten behoeve van de ontwikkeling geldt de wettelijke verplichting onderzoek te verrichten naar de aanwezigheid van beschermde flora en fauna en de mogelijk effecten van de ruimtelijke ingreep daarop. Middels voorliggende ecologische quickscan is de (potentiele) aanwezigheid van beschermde flora en fauna en de betekenis van het plangebied voor deze soorten in kaart gebracht.

HW Wonen heeft Blom Ecologie B.V. verzocht het plangebied te onderzoeken op aanwezige beschermde natuurwaarden en vervolgens deze te toetsen aan de effecten van de werkzaamheden en vigerend beleid.

Onderzoeksdoel

Middels dit oriënterend onderzoek worden de volgende onderzoeksvragen beantwoord:

- Welke, krachtens de Wet natuurbescherming, beschermde flora en fauna zijn (potentieel) aanwezig in het plangebied?
- Welke negatieve effecten treden op voor (potentieel) aanwezige flora en fauna als gevolg van de werkzaamheden?
- Leiden de werkzaamheden, gelet op de verwachte negatieve effecten, tot overtreding van de Wet natuurbescherming en/of vigerend beleid?

1.2 Oriënterend onderzoek (quickscan)

Quickscan

Een quickscan is een oriënterend onderzoek waarbij een beoordeling wordt gegeven van de aanwezigheid van flora en fauna in het plangebied, de betekenis van het plangebied voor de aanwezige soorten en de effecten van de voorgenomen ingrepen op de soorten. De quickscan bestaat uit veldbezoek en raadpleging van externe bronnen. De quickscan geeft uitsluitsel voor het (direct) uit kunnen voeren van de werkzaamheden, vervolgonderzoek en/of een ontheffingsaanvraag.

Veldbezoek

Het veldbezoek is een momentopname van de aanwezige beschermde flora en fauna. Tijdens het veldbezoek wordt het plangebied nauwkeurig onderzocht waarbij ook gelet wordt op sporen en delen of restanten van planten en/of dieren. Het veldbezoek is uitgevoerd door ir. T.W.D. Schrader en L. Pieterman en heeft plaatsgevonden op 13 maart 2020. De weersomstandigheden tijdens het veldbezoek waren respectievelijk; droog, 6/8 bewolkt, 12° Celsius en windkracht 1-2 (Bft.).

Externe bronnen

Vaak zijn er al gegevens bekend over een plangebied en de directe omgeving hiervan. Deze gegevens worden onder andere beheerd in rapporten en naslagwerken en door de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF). Raadpleging van externe bronnen levert vaak nuttige aanvullende informatie op en daarmee een vollediger beeld van de (mogelijk) aanwezige flora en fauna.

1.3 Wettelijk kader Wet natuurbescherming

Vogelrichtlijn

Onder de vogelrichtlijn vallen alle van nature in Nederland in het wild levende vogels. De meeste vogels hebben in het broedseizoen (15 maart t/m 15 juli) een vaste rust- en nestplaats. Voor alle vogels geldt, dat deze gedurende het broedseizoen beschermd zijn en de nestlocatie gedurende de periode dat de jongen hiervan afhankelijk zijn.

De nestlocatie en de functionele leefomgeving van een aantal kwetsbare vogelsoorten is het gehele jaar beschermd. Hierbij wordt onderscheidt gemaakt in vijf categorieën waarvan categorie 1 t/m 4 het gehele jaar beschermd zijn en categorie 5 enkel wanneer zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. De huismus en gierzwaluw zijn onderverdeeld in categorie 2; nesten van (semi)koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast of afhankelijk van bebouwing of biotoop zijn. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.

Ontheffing voor ruimtelijke ontwikkelingen wordt alleen verleend na een zware toetsing en op basis van zwaarwegende criteria: dwingende redenen van groot openbaar belang, dreiging voor volksgezondheid en veiligheid en/of (voorkoming) van ernstige (economische) schade. Ten aanzien van de vaste rust en verblijfplaatsen van vogels bestaat de mogelijkheid om mitigerende maatregelen toe te passen en daarmee overtreding van de verbodsbepalingen te voorkomen (mitigatieplan).

Habitatrichtlijn

Onder de habitatrichtlijn vallen alle soorten die genoemd zijn in Bijlage IV van de Habitatrichtlijn, Bijlage I en II van het Verdrag van Bern en Bijlage II van het Verdrag van Bonn. Afhankelijk van de werkzaamheden geldt een vrijstelling met een, door de provincie goedgekeurde, gedragscode of een ontheffingsaanvraag (uitgebreide toets). Voor ruimtelijke ontwikkeling en inrichting geldt altijd een ontheffingsaanvraag. Ontheffing voor het overtreden van de verbodsbepalingen wordt alleen in specifieke situaties verleend.

Alle inheemse vleermuissoorten vallen onder de habitatrichtlijn. Vleermuizen maken gebruik van vier typen verblijfplaatsen (kraam-, zomer-, paar- en winterverblijfplaats). Afhankelijk van de soort bevinden deze verblijfplaatsen zich in gebouwen, bomen, rotsen of andere specifieke locaties. In de schemer- en nachtperiode trekken vleermuizen van de verblijfplaats naar de foerageergebieden. Vleermuizen zijn opportunistisch waardoor er vaak sprake is van een geleidelijke diffuse verspreiding gedurende de avond. Vleermuizen oriënteren zich op elementen in het landschap tijdens de migratie tussen de verblijfplaats en foerageergebieden. De verblijfplaatsen en de functionele leefomgeving (foerageergebieden en verbindingroutes) zijn strikt beschermd. Wanneer er bij ruimtelijke ontwikkelingen sprake is van aantasting van de verblijfplaatsen en/of functionele leefomgeving leidt dit altijd tot een ontheffingsaanvraag.

Ontheffing voor ruimtelijke ontwikkelingen wordt alleen verleend na een toetsing en op basis van zwaarwegende criteria: dwingende redenen van groot openbaar belang, dreiging voor volksgezondheid en veiligheid en/of (voorkoming) van ernstige (economische) schade. De renovatie leidt tot een beter binnenklimaat (volksgezondheid) en een afname van de CO₂ uitstoot (klimaatverandering; groot openbaar belang).

Nationaal beschermde soorten

Voor alle beschermde soorten geldt een ontheffingsplicht indien er sprake is van een overtreding van een verbodsbepaling. Het bevoegd gezag (de provincie) kan voor de soorten die zijn opgenomen in het 'beschermingsregime andere soorten' vrijstellingsbesluit nemen en hierin onderscheid maken tussen meer en minder strikt beschermde soorten. In de Verordening uitvoering Wet natuurbescherming Zuid-Holland is voor de volgende soorten vrijstelling opgenomen in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen:

Tabel 1.1 Vrijgestelde soorten in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen in de provincie Zuid-Holland.

<i>Aardmuis</i>	<i>Gewone bosspitsmuis</i>	<i>Ree</i>
<i>Bastaardkikker</i>	<i>Gewone pad</i>	<i>Rosse woelmuis</i>
<i>Bosmuis</i>	<i>Haas</i>	<i>Veldmuis</i>
<i>Bruine kikker</i>	<i>Hermelijn</i>	<i>Vos</i>
<i>Bunzing</i>	<i>Huisspitsmuis</i>	<i>Wezel</i>
<i>Dwergmuis</i>	<i>Kleine watersalamander</i>	<i>Woelrat</i>
<i>Dwergspitsmuis</i>	<i>Konijn</i>	
<i>Egel</i>	<i>Meerkikker</i>	

Gebiedsbescherming

Naast de specifieke soortenbescherming kent Nederland ook gebiedsbescherming, waarbij bepaalde gebieden extra bescherming genieten. Het gaat hier hoofdzakelijk om Natura 2000-gebieden, Natuurnetwerk Nederland, Belangrijke weidevogelgebieden en gebieden die vallen onder de Strategische reservering natuur. In deze gebieden mogen in principe geen werkzaamheden binnen de grenzen uitgevoerd worden. Voor werkzaamheden in Natura 2000-gebieden is bij mogelijke effecten een Voortoets vereist en binnen het Natuurnetwerk Nederland en Belangrijke weidevogelgebieden geldt het 'nee, tenzij'-principe. In bepaalde gevallen dient er natuurcompensatie uitgevoerd te worden. Ten aanzien van Natura 2000-gebieden kunnen ook externe effecten als stikstofdepositie en licht- of geluidsuitstraling van invloed zijn. Ten aanzien van het Natuurnetwerk geldt dat externe werking geen toetsingskader is. Bij negatieve effecten op beschermde natuurgebieden geldt een ontheffingsplicht.

Houtopstanden

Houtopstanden onder de Wnb betreffen zelfstandige eenheden van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend, met een oppervlakte van 1000 m² of meer, of een rijbeplanting met meer dan 20 bomen. Het is verboden een houtopstand geheel of gedeeltelijk te vellen of te doen vellen, met uitzondering van het periodiek vellen van griend- of hakhout, zonder voorafgaande melding daarvan bij gedeputeerde staten. Ingeval een houtopstand geheel of gedeeltelijk is geveld, dient deze binnen drie jaar herplant te worden.

Nee, tenzij

Het basisprincipe in de Wet natuurbescherming is het verbod op beschadiging van beschermde planten en dieren en hun leefomgeving. Ruimtelijke ingrepen mogen niet plaatsvinden tenzij beschermde flora en fauna niet beschadigd en verstoord worden. Bij sommige ruimtelijke ingrepen is schade echter onvermijdelijk. Een wettelijk verplichte natuurtoets geeft vervolgens uitsluiting voor een vrijstelling, een ontheffingsaanvraag of een afkeuring.

Belangrijke verbodsbepalingen ten aanzien van ruimtelijke ontwikkelingen zijn de §3.1 artikel 3.1 – 3.4 (Vogelrichtlijn), §3.2 artikel 3.5 – 3.9 (Habitatrichtlijn) en §3.3 artikel 3.10 – 3.11 (Nationaal Beschermde Soorten). De belangrijkste artikelen zijn hieronder weergegeven.

Artikel 3.1. Vogelrichtlijn

- 1: Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
- 2: Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
- 3: Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
- 4: Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
- 5: Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Artikel 3.5. Habitatrichtlijn

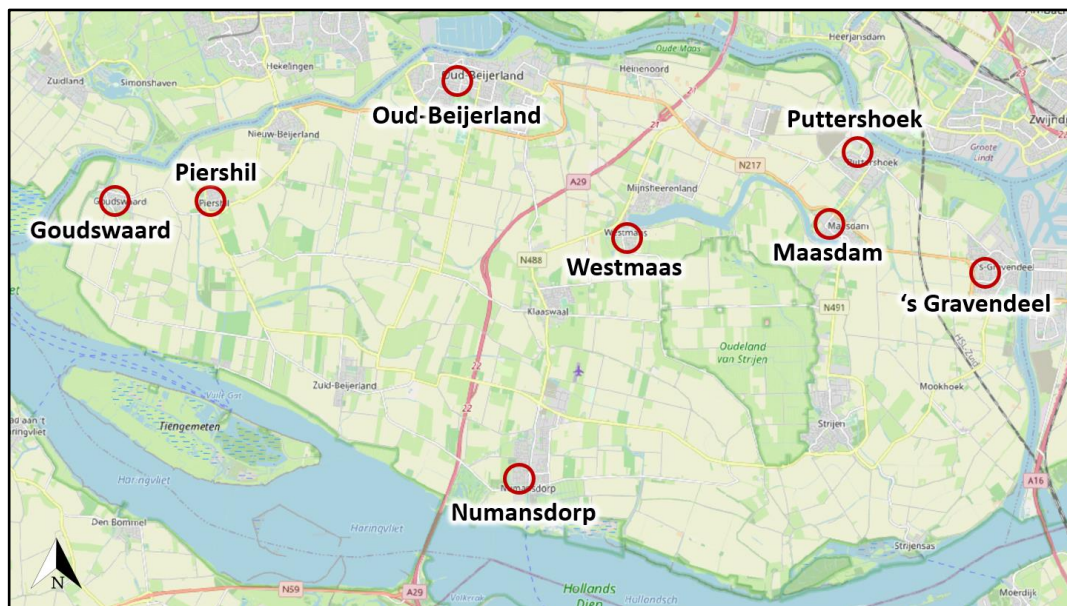
- 1: Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
- 2: Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
- 3: Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
- 4: Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
- 5: Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Algemene zorgplicht

Naast de door de Wet natuurbescherming beschermde diersoorten geldt voor alle in het wild levende dieren de Algemene zorgplicht. De zorgplicht houdt in dat iedereen voldoende zorg in acht nemen moet nemen voor alle in het wild levende dieren en planten en hun leefomgeving.

2 Plangebied en voorgenomen ingrepen

HW Wonen heeft zijn werkveld in de Hoeksche Waard. De woningcorporatie is voornemens aan verscheidene wooncomplexen in Goudswaard, Maasdam, Numansdorp, Oud-Beijerland, Piershil, Puttershoek en 's Gravendeel de woningen te renoveren. Daarnaast is de initiatiefnemer voornemens aan 1 wooncomplex in Westmaas sloop- en nieuwbouw uit te voeren. De renovatieprojecten worden uitgevoerd in het kader van verduurzaming, vitalisering van de woningen en regulier onderhoud. De aanpak van de woningen bestaat voor een groot deel uit onderhoud (t.b.v. instandhouding), isolatie van de woning (dak, ramen en gevels) en optioneel kunnen er inpassende verbeteringen (vervangen CV en mechanische ventilatie) plaatsvinden. In figuur 2.1 is weergegeven waar de planlocatie(s), waarin de renovaties aan de woningen plaatsvinden.

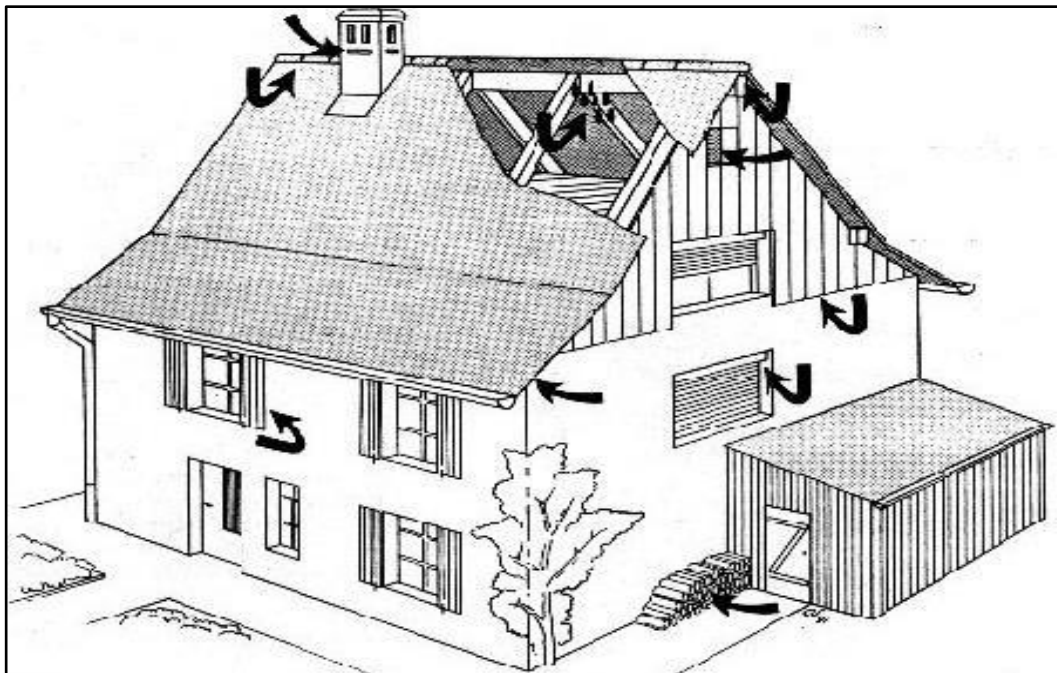
Figuur 2.1 De rode cirkels weergeven bij benadering de ligging van de wooncomplexen waarin de werkzaamheden zijn voorzien, alle wooncomplexen zijn gesitueerd in de Hoeksche Waard (bron: arcgis.com).

Per wooncomplex wordt een beschrijving gemaakt van de woningen en de directe omgeving hiervan. De bouwstijl en mogelijke openingen in gevels en daken vormen de basis van de effectbeoordeling welke soorten mogelijk nestlocaties of verblijfplaatsen kunnen vinden in de bebouwing. Deze effectbeoordeling wordt verder uitgewerkt in Hoofdstuk 3.

2.1 Te verwachten soorten en functies

De te renoveren woningen zijn visueel geïnspecteerd op de aan- dan wel afwezigheid van potentiële verblijfsruimten en invliegopeningen van beschermde soorten. Beschermde soorten die typisch voorkomen in een bebouwde omgeving zijn onder andere vleermuizen, huismus en gierzwaluw.

Vleermuizen kunnen op verschillende plaatsen in een woning een verblijfplaats hebben (figuur 2.2). Geschikte verblijfsruimten betreffen onder andere de luchtspouw, een dakruimte of gevelbetimmering. Deze verblijfsruimten dienen toegankelijk te zijn, waarbij vleermuizen openingen van 1,5 cm al kunnen gebruiken. Mogelijke invliegopeningen voor vleermuizen zijn open stootvoegen, open ventilatieroosters, kierende daklijsten, scheefliggende dakpannen en niet aansluitende kant- en/of nokpannen. In hoeverre een potentiële verblijfplaats geschikt is voor vleermuizen is onder andere afhankelijk van (a)biotische factoren, klimatologische omstandigheden, het type verblijfplaats en de vleermuissoort. Afhankelijk van de type werkzaamheden of ingrepen, het moment van uitvoeren en de toegepaste werkwijze kunnen effecten optreden voor vleermuizen.

Figuur 2.2 Vleermuizen kunnen op verschillende plaatsen in een woning een verblijfplaats hebben (bron afbeelding: www.ivnvechtplassen.org).

De huismus broedt vrijwel altijd bij menselijke bebouwing en bouwt zijn nesten onder dakpannen tegen het dakbeschot of in kieren in de muur. Daarbij geldt dat het onder het dak niet te heet moet worden in de middagzon, maar ook niet te koud. Hierbij moet er in de directe omgeving continu voedsel te vinden zijn in de vorm van zaden van grassen en onkruiden en larven van insecten. Daarnaast moet er beschutting nabij de foerageerlocaties, voldoende jaarrond groene planten, plaatsen met stof of grind voor stofbaden en water voor waterbaden aanwezig zijn (BIJ12 kennisdocument Huismus, 2017).

De gierzwaluw leeft in de directe omgeving van mensen en broedt tevens als koloniebroeder in gevels en onder (pannen)daken. Een nest maakt hij in bijvoorbeeld ventilatieschachten, spleten in muren, onder dakpannen en in kerktorens (BIJ12 kennisdocument Gierzwaluw, 2017). De soort is vaak te vinden in woonwijken. De openingen in de bebouwing moeten vrij zijn van versperringen, zodat er een in- en uitvliegroute mogelijk is. Bovendien gebruiken ze hoogte om zich te laten vallen om zo voldoende snelheid te maken. De openingen dienen derhalve op minimaal 2,5 meter of hoger te zitten.

2.2 Goudwaard Dorpstraat

Het wooncomplex is gelegen in Goudwaard en bestaat uit 14 woningen verdeeld over 3 woonblokken. De woningen betreffen lage woningen en bestaan uit 1 á 2 bouwlagen. De woningen aan de Dorpstraat zijn opgetrokken uit gemetselde muren zonder spouw en hebben een zadeldak met dakpannen. De woningen aan de Willem-Alexanderstraat zijn opgetrokken uit gemetselde muren met spouw en hebben een zadeldak met dakpannen. De directe omgeving bestaat uit een bebouwd gebied met woningen, voor- en achtertuinen, infrastructuur en gemeentelijk groen.

Adressen te Goudsward

- Dorpstraat 25 t/m 39 (oneven);
- Willem-Alexanderstraat 1 t/m 11 (oneven).

Voorgenomen ingreep:

- Complete woning- en dakrenovatie.

Potentiële openingen voor huismus (HM), gierzwaluw (GZ) en vleermuis (VL):

- Kantpannen sluiten niet volledig aan (VL);
- Onderste rij dakpannen toegankelijk vanuit de dakgoot (HM).

Afwezige invliegopeningen:

- Dakgoten sluiten nauw aan op de gevel;
- Geen ventilatieopeningen in de gevels aan de Dorpstraat;
- Bebouwing te laag (GZ).

Figuur 2.3 De rode omlijning geeft de locatie van het wooncomplex weer (bron: arcgis.com).

Figuur 2.4 Het wooncomplex betreft woningen bestaande uit 1 á 2 bouwlagen.

Figuur 2.5 Links: mogelijke openingen die gebruikt kunnen worden door vleermuizen. Rechts: de dakruimte is toegankelijk voor huismussen.

2.3 Goudswaard Prins Bernhardstraat

Het wooncomplex is gelegen in Goudswaard en bestaat uit 48 woningen verdeeld over 15 woonblokken. De woningen betreffen reguliere woningen en bestaan uit 3 bouwlagen. De woningen zijn opgetrokken uit gemetselde muren met spouw en hebben een zadeldak met dakpannen. De directe omgeving bestaat uit een bebouwd gebied met woningen, voor- en achtertuinen, infrastructuur en gemeentelijk groen.

Adressen te Goudswaard

- Beatrixstraat 5-9-15-17;
- Burgemeester Zahnweg 2 t/m 24 en 28 t/m 40 (even);
- Dorpsstraat 45;
- Koningin Julianastraat 4 t/m 8, 12 t/m 16 en 20 (even);
- Koningin Julianastraat 7 t/m 19 en 23 (oneven);
- Prins Bernhardstraat 4-8-10 en 16 t/m 30 (even);
- Prins Bernhardstraat 3-5-19-21.

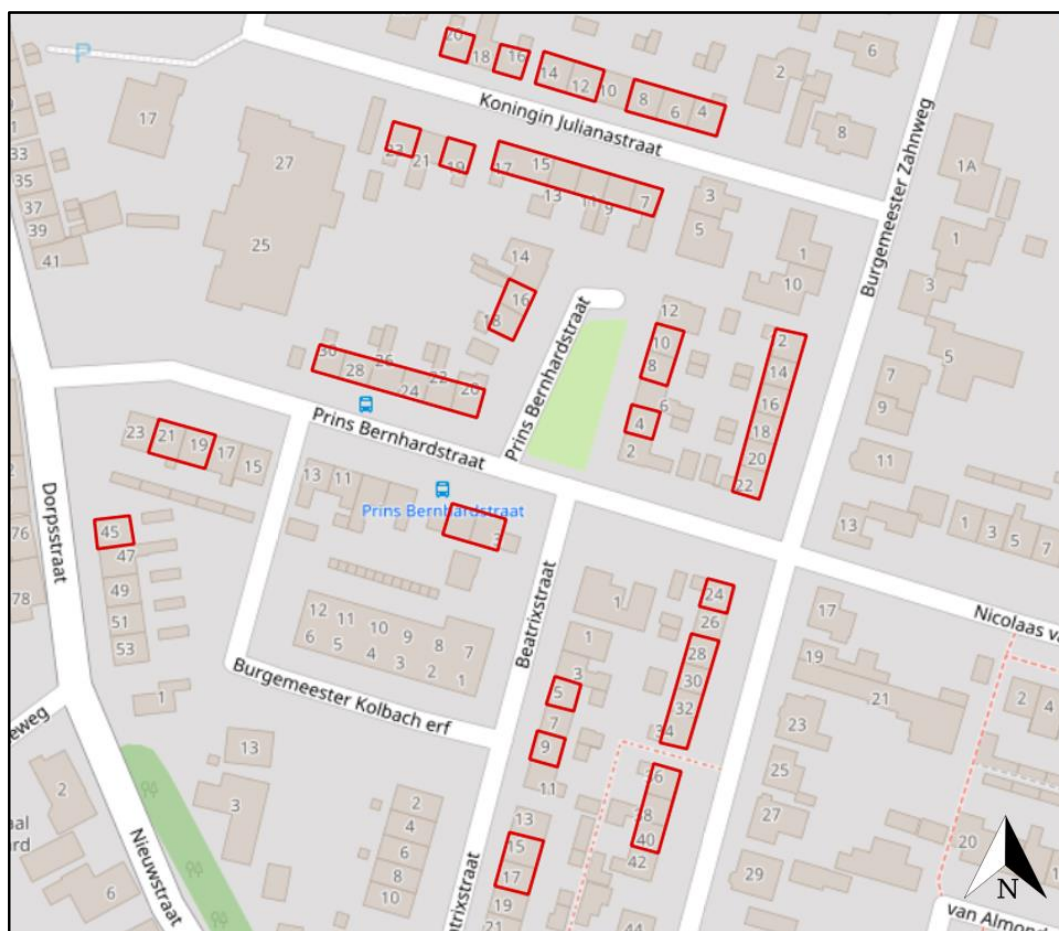
Voorgenomen ingreep:

- Complete woning- en dakrenovatie.

Potentiële openingen voor huismus (HM), gierzwaluw (GZ) en vleermuis (VL):

- Kantpannen sluiten niet volledig aan (VL en GZ);
- Open ventilatieopeningen aanwezig in de gevel (VL);
- Openingen tussen dakgoot en gevel (VL en GZ);
- Onderste rij dakpannen toegankelijk vanuit de dakgoot (HM).

Afwezige invliegopeningen:

Figuur 2.6 De rode omlijning geeft de locatie van het wooncomplex weer (bron: arcgis.com).

Figuur 2.7 Het wooncomplex betreft woningen bestaande uit drie bouwlagen.

Figuur 2.8 Links: mogelijke openingen die gebruikt kunnen worden door gierzwaluwen en vleermuizen. Rechts: de dakruimte is toegankelijk voor huismussen.

2.4 Goudswaard Coorndijkstraat

Het wooncomplex is gelegen in Goudswaard en bestaat uit 27 woningen verdeeld over 5 woonblokken. De woningen betreffen appartementen en reguliere woningen en bestaan uit 2 á 3 bouwlagen. De woningen zijn opgetrokken uit gemetselde muren met spouw en hebben een zadeldak met dakpannen. De directe omgeving bestaat uit een bebouwd gebied met woningen, voor- en achtertuinen, infrastructuur en gemeentelijk groen.

Adressen te Goudswaard

- Coorndijkstraat 16 t/m 30 (even);
- Coorndijkstraat 19-31 en 35 t/m 67 (oneven).

Voorgenomen ingreep:

- Complete woning- en dakrenovatie.

Potentiële openingen voor huismus (HM), gierzwaluw (GZ) en vleermuis (VL):

- Kantpannen sluiten niet volledig aan (VL en GZ);
- Open ventilatieopeningen aanwezig in de gevel (VL);
- Openingen tussen dakgoot en gevel (VL en GZ);
- Onderste rij dakpannen toegankelijk vanuit de dakgoot (HM).

Afwezige invliegopeningen:

Figuur 2.9 De rode omlijning geeft de locatie van het wooncomplex weer (bron: arcgis.com).

Figuur 2.10 Het wooncomplex betreft woningen bestaande uit drie bouwlagen.

Figuur 2.11 Links: mogelijke openingen die gebruikt kunnen worden door gierzwaluwen en vleermuizen. Rechts: de dakruimte is toegankelijk voor huismussen.

2.5 Goudswaard van Almondestraat

Het wooncomplex is gelegen in Goudswaard en bestaat uit 79 woningen verdeeld over 23 woonblokken. De woningen betreffen reguliere woningen en bestaan uit 3 bouwlagen. De woningen zijn opgetrokken uit gemetselde muren met spouw en hebben een zadeldak met dakpannen. De directe omgeving bestaat uit een bebouwd gebied met woningen, voor- en achtertuinen, infrastructuur en gemeentelijk groen.

Adressen te Goudswaard

- Coorndijkstraat 6-8-12-18 t/m 28 (even);
- Coorndijkstraat 9-15;
- Nicolaas van Puttenstraat 2-10-18;
- Nicolaas van Puttenstraat 1 t/m 9, 17-19-23-25-31 (oneven);
- Robijnstraat 2 t/m 30 (even);
- Robijnstraat 1 t/m 21 (oneven);
- Van Almondestraat 12-34-50 t/m 58 en 70-72 (even);
- Van Almondestraat 1-7, 11 t/m 15, 33 t/m 43 en 47-49 (oneven);
- Van Gaesbeekstraat 10-12 en 16 t/m 20 (even);
- Van Gaesbeekstraat 1 t/m 11 en 13 t/m 17 (oneven).

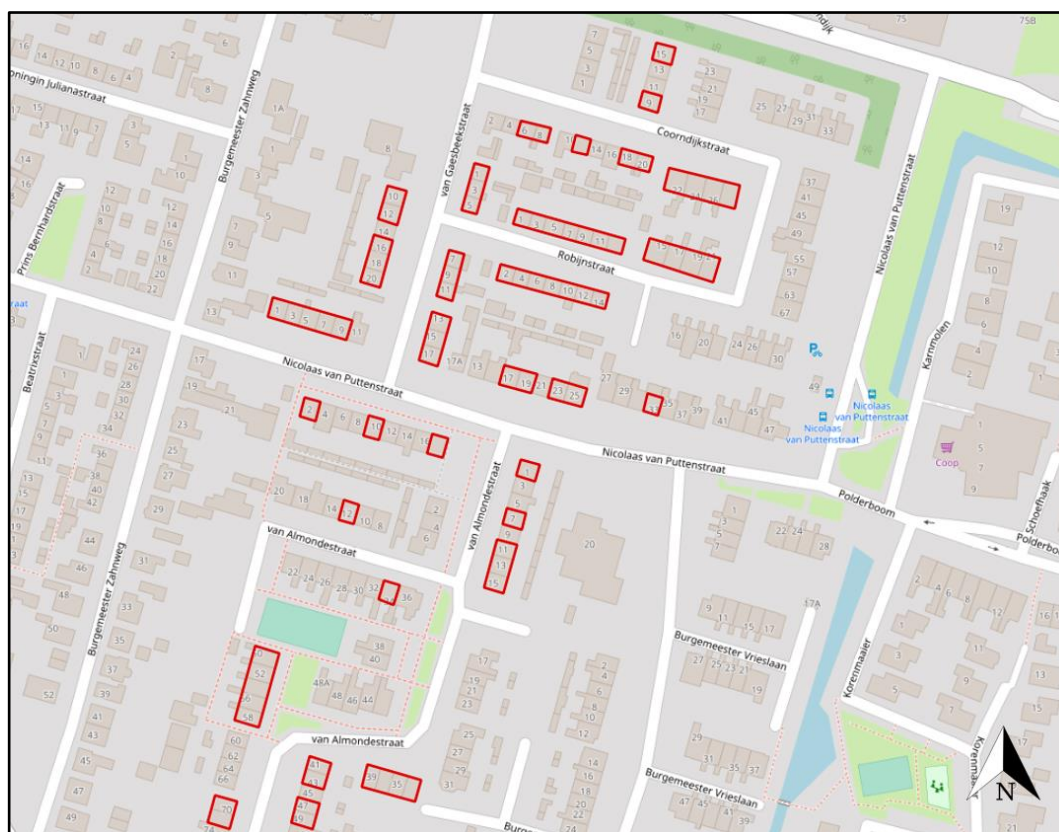
Voorgenomen ingreep:

- Complete woning- en dakrenovatie.

Potentiële openingen voor huismus (HM), gierzwaluw (GZ) en vleermuis (VL):

- Kantpannen sluiten niet volledig aan (VL en GZ);
- Open ventilatieopeningen aanwezig in de gevel (VL);
- Openingen tussen dakgoot en gevel (VL en GZ);
- Onderste rij dakpannen toegankelijk vanuit de dakgoot (HM).

Afwezige invliegopeningen:

Figuur 2.12 De rode omlijning geeft de locatie van het wooncomplex weer (bron: arcgis.com).

Figuur 2.13 Het wooncomplex betreft woningen bestaande uit drie bouwlagen.

*Figuur 2.14 Links: mogelijke openingen die gebruikt kunnen worden door gierzwaluwen en vleermuizen.
Rechts: de dakruimte is toegankelijk voor huismussen.*

2.6 Maasdam Spuistraat

Het wooncomplex is gelegen in Maasdam en bestaat uit 16 woningen verdeeld over 4 woonblokken. De woningen betreffen reguliere woningen en bestaan uit 3 bouwlagen. De woningen zijn opgetrokken uit gemetselde muren met spouw en hebben een zadeldak met dakpannen. De directe omgeving bestaat uit een bebouwd gebied met woningen, voor- en achtertuinen, infrastructuur en gemeentelijk groen.

Adressen te Maasdam

- Spuistraat 4 t/m 8, 12 t/m 28 en 34-38-42-44 (even).

Voorgenomen ingreep:

- Complete woning- en dakrenovatie.

Potentiële openingen voor huismus (HM), gierzwaluw (GZ) en vleermuis (VL):

- Kantpannen sluiten niet volledig aan (VL en GZ);
- Open ventilatieopeningen aanwezig in de gevel (VL);
- Openingen tussen dakgoot en gevel (VL en GZ);
- Onderste rij dakpannen toegankelijk vanuit de dakgoot (HM).

Afwezige invliegopeningen:

Figuur 2.15 De rode omlijning geeft de locatie van het wooncomplex weer (bron: arcgis.com).

Figuur 2.16 Het wooncomplex betreft woningen bestaande uit drie bouwlagen.

Figuur 2.17 Links: mogelijke openingen die gebruikt kunnen worden door gierzwaluwen en vleermuizen. Rechts: de dakruimte is toegankelijk voor huismussen.

2.7 Maasdam Rijnstraat

Het wooncomplex is gelegen in Maasdam en bestaat uit 25 woningen verdeeld over 5 woonblokken. De woningen betreffen reguliere woningen en bestaan uit 3 bouwlagen en seniorenwoningen bestaande uit 1 bouwlaag. De woningen zijn opgetrokken uit gemetselde muren met spouw en hebben een zadeldak met dakpannen. De directe omgeving bestaat uit een bebouwd gebied met woningen, voor- en achtertuinen, infrastructuur en gemeentelijk groen.

Adressen te Maasdam

- Merwedestraat 28 t/m 52 (even);
- Rijnstraat 1 t/m 15 (oneven);
- Waalstraat 1/m 7 (oneven).

Voorgenomen ingreep:

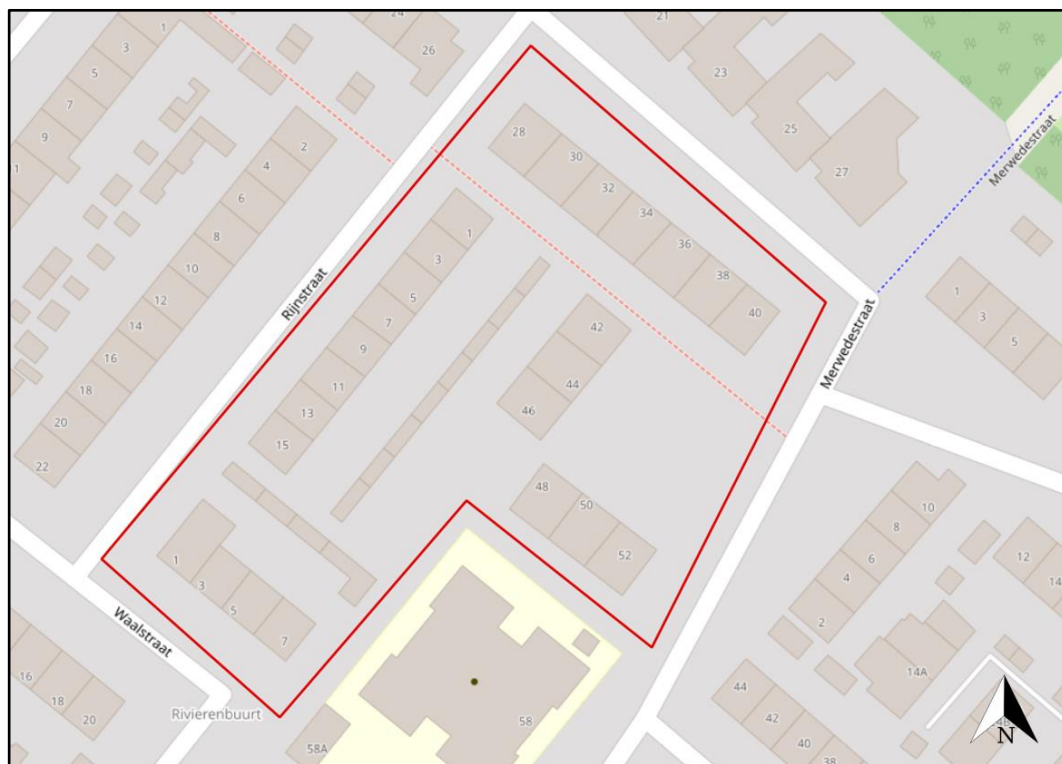
- Complete woning- en dakrenovatie.

Potentiële openingen voor huismus (HM), gierzwaluw (GZ) en vleermuis (VL):

- Kantpannen sluiten niet volledig aan (VL en GZ);
- Open ventilatieopeningen aanwezig in de gevel (VL);
- Openingen tussen dakgoot en gevel (VL en GZ);
- Onderste rij dakpannen toegankelijk vanuit de dakgoot (HM).

Afwezige invliegopeningen:

- Woningen aan de Merwedestraat 42 t/m 52 zijn te laag (GZ).

Figuur 2.18 De rode omlijning geeft de locatie van het wooncomplex weer (bron: arcgis.com).

Figuur 2.19 Het wooncomplex betreft woningen bestaande uit seniorenwoningen met 1 bouwlaag en reguliere woningen met drie bouwlagen.

Figuur 2.20 Links: mogelijke openingen die gebruikt kunnen worden door gierzwaluwen en vleermuizen. Rechts: de dakruimte is toegankelijk voor huismussen.

2.8 Numansdorp Berkenlaan

Het wooncomplex is gelegen in Numansdorp en bestaat uit 82 woningen verdeeld over 15 woonblokken. De woningen betreffen reguliere woningen en bestaan uit 3 bouwlagen. De woningen zijn opgetrokken uit gemetselde muren met spouw en hebben een zadeldak met dakpannen. De directe omgeving bestaat uit een bebouwd gebied met woningen, voor- en achtertuinen, infrastructuur en gemeentelijk groen.

Adressen te Numansdorp

- Berkenlaan 2-6-10 en 14 t/m 24 (even);
- Berkenlaan 1 t/m 19 (oneven);
- Bernhardstraat 57 t/m 85 (oneven);
- Beukenlaan 2 t/m 24 (even)
- Eikenlaan 10 t/m 22 (even);
- Kastanjestraat 2 t/m 12 (even);
- Seringenstraat 2 t/m 18 (even).

Voorgenomen ingreep:

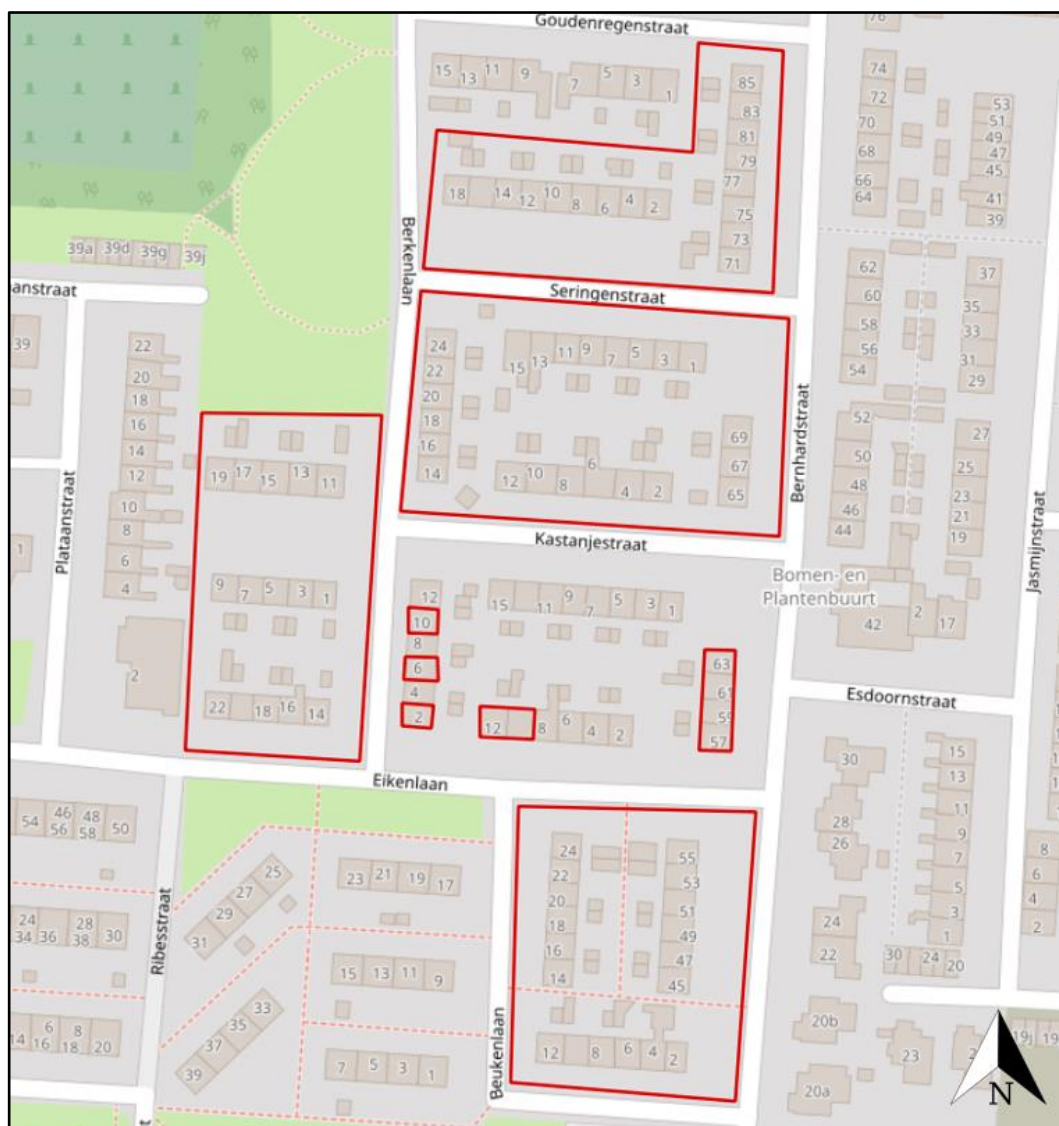
- Complete woning- en dakrenovatie.

Potentiële openingen voor huismus (HM), gierzwaluw (GZ) en vleermuis (VL):

- Kantpannen sluiten niet volledig aan (VL en GZ);
- Open ventilatieopeningen aanwezig in de gevel (VL);
- Openingen tussen dakgoot en gevel (VL en GZ);
- Onderste rij dakpannen toegankelijk vanuit de dakgoot (HM).

Afwezige invliegopeningen:

- Woningen aan de Eikenlaan hebben vogelschroot, maar deze is niet sluitend aangebracht (HM).

Figuur 2.21 De rode omlijning geeft de locatie van het wooncomplex weer (bron: arcgis.com).

Figuur 2.22 Het wooncomplex betreft woningen bestaande uit drie bouwlagen.

Figuur 2.23 Links: mogelijke openingen die gebruikt kunnen worden door gierzwaluwen en vleermuizen. Rechts: de dakruimte is toegankelijk voor huismussen.

2.9 Numansdorp Rozenlaan

Het wooncomplex is gelegen in Numansdorp en bestaat uit 108 woningen verdeeld over 18 woonblokken. De woningen betreffen reguliere woningen en bestaan uit 3 bouwlagen. De woningen zijn opgetrokken uit gemetselde muren met spouw en hebben een zadeldak met dakpannen. De directe omgeving bestaat uit een bebouwd gebied met woningen, voor- en achtertuinen, infrastructuur en gemeentelijk groen.

Adressen te Numansdorp

- Bernhardstraat 64 t/m 74 (even);
- Jasmijnstraat 2 t/m 26 (even);
- Jasmijnstraat 1 t/m 15 (oneven);
- Hallinxweg 3 en 19 t/m 35 (oneven);
- Meidoornstraat 8 t/m 18 (even);
- Rozenlaan 14 t/m 60 (even);
- Rozenlaan 1 t/m 39 (oneven).

Voorgenomen ingreep:

- Complete woning- en dakrenovatie.

Potentiële openingen voor huismus (HM), gierzwaluw (GZ) en vleermuis (VL):

- Kantpannen sluiten niet volledig aan (VL en GZ);
- Open ventilatieopeningen aanwezig in de gevel (VL);
- Openingen tussen dakgoot en gevel (VL en GZ);
- Onderste rij dakpannen toegankelijk vanuit de dakgoot (HM).

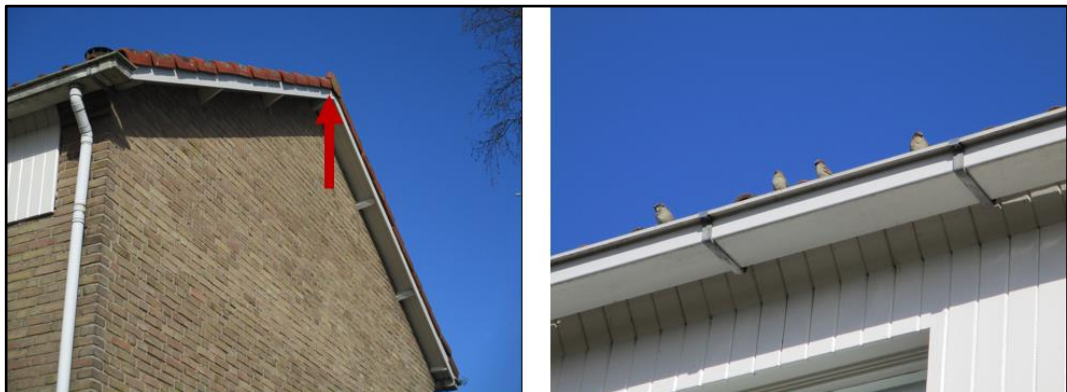
Afwezige invliegopeningen:

Figuur 2.24 De rode omlijning geeft de locatie van het wooncomplex weer (bron: arcgis.com).

Figuur 2.25 Het wooncomplex betreft woningen bestaande uit drie bouwlagen.

*Figuur 2.26 Links: mogelijke openingen die gebruikt kunnen worden door gierzwaluwen en vleermuizen.
Rechts: de dakruimte is toegankelijk voor huismussen.*

2.10 Numansdorp Vlienderstraat

Het wooncomplex is gelegen in Numansdorp en bestaat uit 6 woningen verdeeld over 1 woonblok. De woningen betreffen reguliere woningen en bestaan uit 3 bouwlagen. De woningen zijn opgetrokken uit gemetselde muren met spouw en hebben een zadeldak met dakpannen. De directe omgeving bestaat uit een bebouwd gebied met woningen, voor- en achtertuinen, infrastructuur en gemeentelijk groen.

Adressen te Numansdorp

- Vlienderstraat 15 t/m 25 (oneven).

Voorgenomen ingreep:

- Complete woning- en dakrenovatie.

Potentiële openingen voor huismus (HM), gierzwaluw (GZ) en vleermuis (VL):

- Kantpannen sluiten niet volledig aan (VL en GZ);
- Open ventilatieopeningen aanwezig in de gevel (VL);
- Openingen tussen dakgoot en gevel (VL en GZ);
- Onderste rij dakpannen toegankelijk vanuit de dakgoot (HM).

Afwezige invliegopeningen:

- Duivenpinnen aangebracht, maar niet over de gehele dakgoot (HM).

Figuur 2.27 De rode omlijning geeft de locatie van het wooncomplex weer (bron: arcgis.com).

Figuur 2.28 Het wooncomplex betreft woningen bestaande uit drie bouwlagen.

Figuur 2.29 Links: mogelijke openingen die gebruikt kunnen worden door gierzwaluwen en vleermuizen. Rechts: verschillende bewoners hebben duivenpinnen aangebracht, maar het dak is nog steeds (deels) toegankelijk voor huismussen.

2.11 Oud-Beijerland van Kinsbergenstraat

Het wooncomplex is gelegen in Oud-Beijerland en bestaat uit 89 woningen verdeeld over 15 woonblokken. De woningen betreffen reguliere woningen en bestaan uit 3 bouwlagen. De woningen zijn opgetrokken uit gemetselde muren met spouw en hebben een zadeldak met dakpannen. De directe omgeving bestaat uit een bebouwd gebied met woningen, voor- en achtertuinen, infrastructuur en gemeentelijk groen.

Adressen te Oud-Beijerland

- Evertsenstraat 2 t/m 24 (even);
- Evertsenstraat 1 t/m 15 (oneven);
- Kortenaerstraat 1 t/m 23 (oneven);
- Van Kinsbergenstraat 2 t/m 24 (even);
- Van Kinsbergenstraat 1 t/m 23 (oneven);
- Van Speijkstraat 16 t/m 56 (even);
- Van Speijkstraat 23 t/m 45 (oneven);

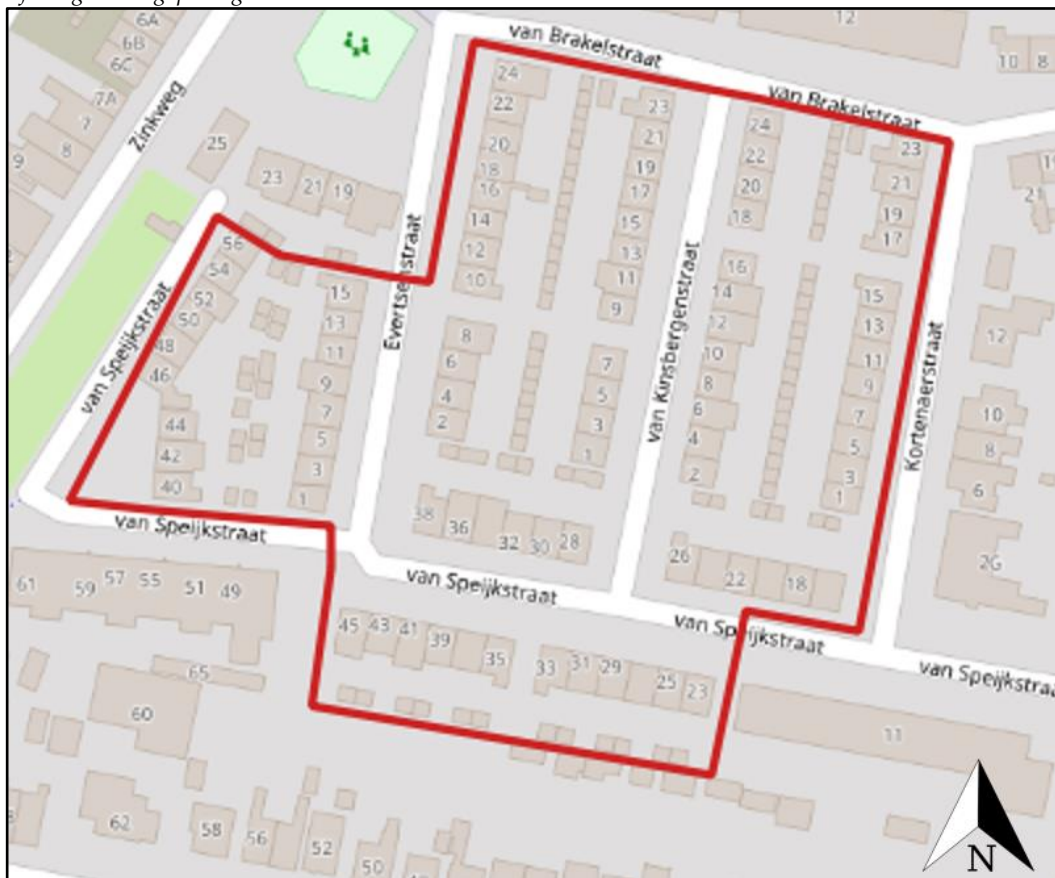
Voorgenomen ingreep:

- Complete woning- en dakrenovatie.

Potentiële openingen voor huismus (HM), gierzwaluw (GZ) en vleermuis (VL):

- Kantpannen sluiten niet volledig aan (VL en GZ);
- Open ventilatieopeningen aanwezig in de gevel (VL);
- Openingen tussen dakgoot en gevel (VL en GZ);
- Onderste rij dakpannen toegankelijk vanuit de dakgoot (HM).

Afwezige invliegopeningen:

Figuur 2.30 De rode omlijnning geeft de locatie van het wooncomplex weer (bron: arcgis.com).

Figuur 2.31 Het wooncomplex betreft woningen bestaande uit drie bouwlagen.

*Figuur 2.32 Links: mogelijke openingen die gebruikt kunnen worden door gierzwaluwen en vleermuizen.
Rechts: de dakruimte is toegankelijk voor huismussen.*

2.12 Oud-Beijerland Witte de Withstraat

Het wooncomplex is gelegen in Oud-Beijerland en bestaat uit 61 woningen verdeeld over 15 woonblokken. De woningen betreffen reguliere woningen en bestaan uit 3 bouwlagen. De woningen zijn opgetrokken uit gemetselde muren met spouw en hebben een zadeldak met dakpannen. De directe omgeving bestaat uit een bebouwd gebied met woningen, voor- en achtertuinen, infrastructuur en gemeentelijk groen.

Adressen te Oud-Beijerland

- Admiraal de Ruyterstraat 96 en 106 t/m 114 (even);
- Karel Doormanstraat 105 t/m 117 (oneven);
- Jan van Galenstraat 10 t/m 32;
- M.H. Trompstraat 10 t/m 32 (even);
- M.H. Trompstraat 13 t/m 27 (oneven);
- Piet Heinstraat 9 t/m 15 (oneven).

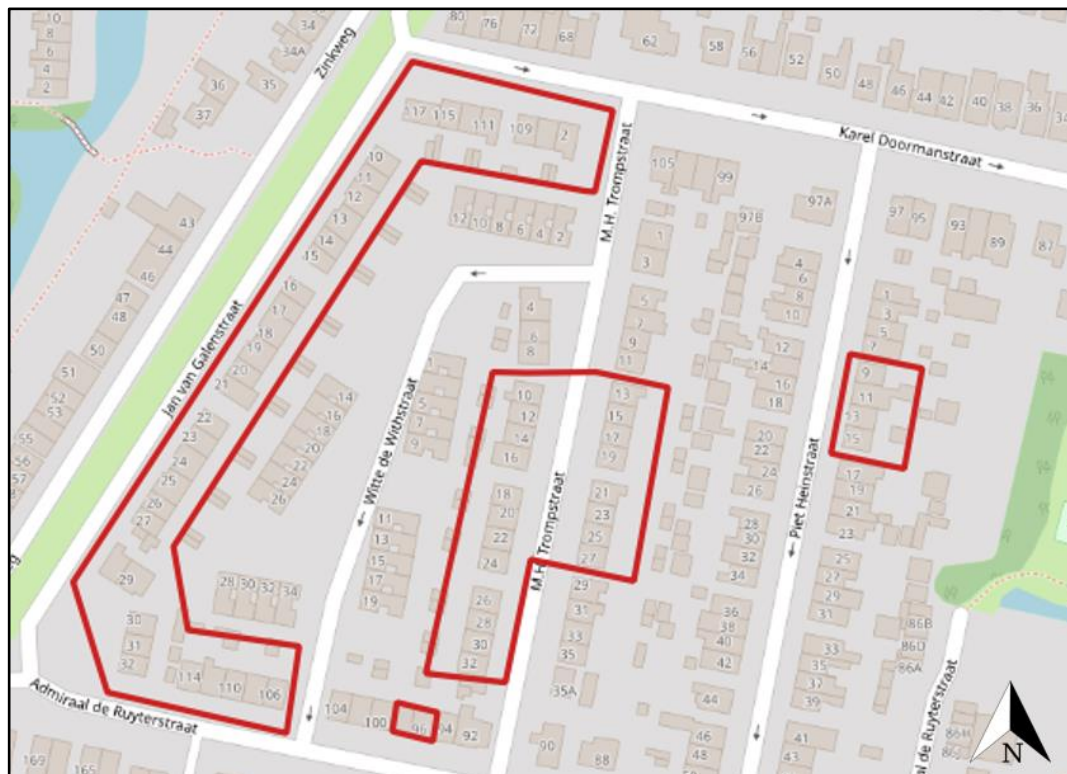
Voorgenomen ingreep:

- Complete woning- en dakrenovatie.

Potentiële openingen voor huismus (HM), gierzwaluw (GZ) en vleermuis (VL):

- Kantpannen sluiten niet volledig aan (VL en GZ);
- Open ventilatieopeningen aanwezig in de gevel (VL);
- Openingen tussen dakgoot en gevel (VL en GZ);
- Onderste rij dakpannen toegankelijk vanuit de dakgoot (HM).

Afwezige invliegopeningen:

Figuur 2.33 De rode omlijning geeft de locatie van het wooncomplex weer (bron: arcgis.com).

Figuur 2.34 Het wooncomplex betreft woningen bestaande uit drie bouwlagen.

Figuur 2.35 Links: de kantpannen kunnen gebruikt worden door gierzwaluwen en vleermuizen, daarnaast kunnen huiszwaluwen nestelen onder de overstek. Rechts: de dakruimte is toegankelijk voor huismussen.

2.13 Piershil Koningin Julianastraat

Het wooncomplex is gelegen in Piershil en bestaat uit 46 woningen verdeeld over 15 woonblokken. De woningen betreffen reguliere woningen en bestaan uit 3 bouwlagen. De woningen zijn opgetrokken uit gemetselde muren met spouw en hebben een zadeldak met dakpannen. De directe omgeving bestaat uit een bebouwd gebied met woningen, voor- en achtertuinen, infrastructuur en gemeentelijk groen.

Adressen te Piershil

- Irenestraat 7-9
- Koningin Julianastraat 20 t/m 24, 28 t/m 36, 40-42-50 (even);
- Koningin Julianastraat 1 t/m 9, 13 t/m 19 en 23 t/m 27 (oneven);
- Margrietstraat 4-10-12-18;
- Margrietstraat 5 t/m 21 (oneven);
- Mauritsstraat 1-9;
- Willem-Alexanderstraat 8 t/m 12, 16-24-26 (even).

Voorgenomen ingreep:

- Complete woning- en dakrenovatie.

Potentiële openingen voor huismus (HM), gierzwaluw (GZ) en vleermuis (VL):

- Kantpannen sluiten niet volledig aan (VL en GZ);
- Open ventilatieopeningen aanwezig in de gevel (VL);
- Openingen tussen dakgoot en gevel (VL en GZ);
- Onderste rij dakpannen toegankelijk vanuit de dakgoot (HM).

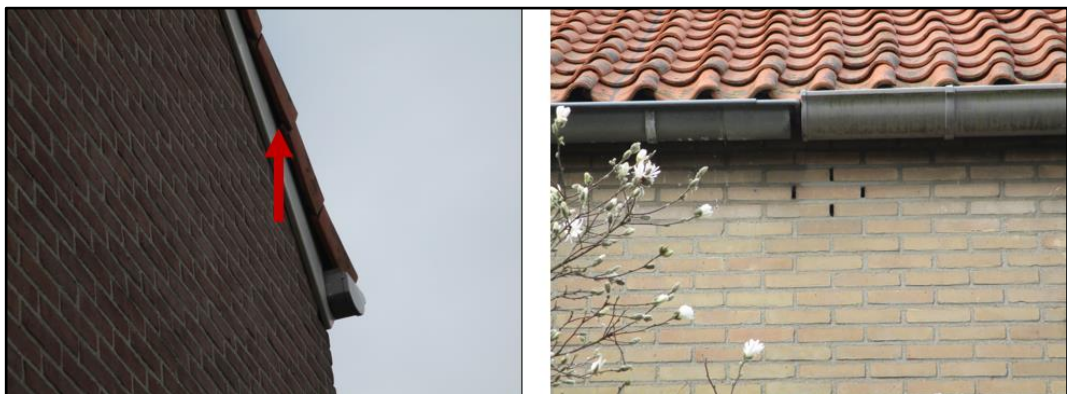
Afwezige invliegopeningen:

Figuur 2.36 De rode omlijning geeft de locatie van het wooncomplex weer (bron: arcgis.com).

Figuur 2.37 Het wooncomplex betreft woningen bestaande uit drie bouwlagen.

Figuur 2.38 Links: mogelijke openingen die gebruikt kunnen worden door gierzwaluwen en vleermuizen. Rechts: de dakruimte is toegankelijk voor huismussen.

2.14 Piershil Mauritsstraat

Het wooncomplex is gelegen in Piershil en bestaat uit 31 woningen verdeeld over 12 woonblokken. De woningen betreffen reguliere woningen en bestaan uit 3 bouwlagen en seniorenwoningen bestaande uit 1 bouwlaag. De woningen zijn opgetrokken uit gemetselde muren met spouw en hebben een zadeldak met dakpannen. De directe omgeving bestaat uit een bebouwd gebied met woningen, voor- en achtertuinen, infrastructuur en gemeentelijk groen.

Adressen te Piershil

- Johan Frisopad 1 t/m 9;
- Koningin Wilhelminastraat 16;
- Koningin Wilhelminastraat 17-25;
- Margrietstraat 26;
- Mauritsstraat 10 t/m 20 en 38-40-46 (even);
- Mauritsstraat 11 t/m 17, 25 (oneven);
- Prins Bernhardstraat 2 t/m 8 (even).

Voorgenomen ingreep:

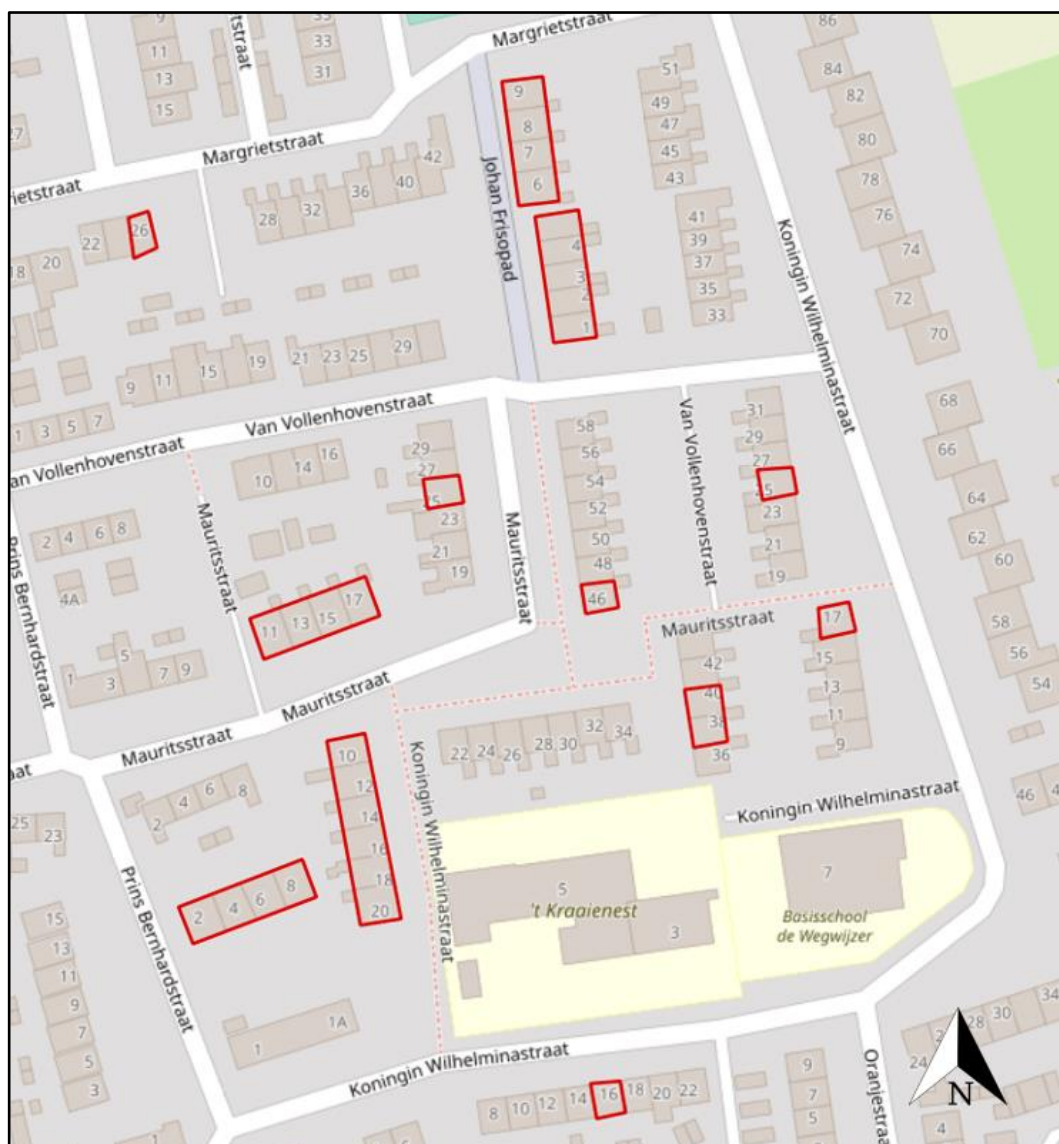
- Complete woning- en dakrenovatie.

Potentiële openingen voor huismus (HM), gierzwaluw (GZ) en vleermuis (VL):

- Kantpannen sluiten niet volledig aan (VL en GZ);
- Open ventilatieopeningen aanwezig in de gevel (VL);
- Openingen tussen dakgoot en gevel (VL en GZ);
- Onderste rij dakpannen toegankelijk vanuit de dakgoot (HM).

Afwezige invliegopeningen:

- Woningen aan de Johan Frisopad 1 t/m 9, Mauritsstraat 10 t/m 20 (even) en Mauritsstraat 11 t/m 17 (oneven) zijn te laag (GZ).

Figuur 2.39 De rode omlijning geeft de locatie van het wooncomplex weer (bron: arcgis.com).

Figuur 2.40 Het wooncomplex betreft woningen bestaande uit drie bouwlagen.

*Figuur 2.41 Links: mogelijke openingen die gebruikt kunnen worden door gierzwaluwen en vleermuizen.
Rechts: de dakruimte is toegankelijk voor huismussen.*

2.15 Puttershoek Gerrit de Voslaan

Het wooncomplex is gelegen in Puttershoek en bestaat uit 5 woningen verdeeld over 1 woonblok. De woningen betreffen reguliere woningen en bestaan uit 2 bouwlagen. De woningen zijn opgetrokken uit gemetselde muren met spouw en hebben een plat bitumen dak. De directe omgeving bestaat uit een bebouwd gebied met woningen, voor- en achtertuinen, infrastructuur en gemeentelijk groen.

Adressen te Puttershoek

- Puttershoek 32 t/m 40 (even).

Voorgenomen ingreep:

- Complete woning- en dakrenovatie.

Potentiële openingen voor huismus (HM), gierzwaluw (GZ) en vleermuis (VL):

- Open ventilatieopeningen aanwezig in de gevel (VL);
- Openingen tussen boeiboorden en gevel (VL);

Afwezige invliegopeningen:

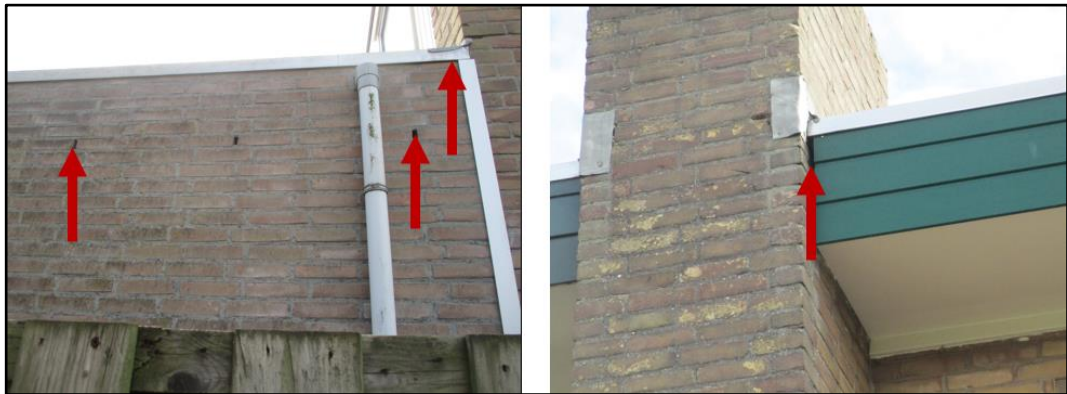
- Geen geschikte dakruimte en invliegopeningen aanwezig (GZ en HM);

Figuur 2.42 De rode omlijning geeft de locatie van het wooncomplex weer (bron: arcgis.com).

Figuur 2.43 Het wooncomplex betreft woningen bestaande uit drie bouwlagen.

Figuur 2.44 Mogelijke openingen die gebruikt kunnen worden door vleermuizen.

2.16 's Gravendeel Leerambachtstraat

Het wooncomplex is gelegen in 's Gravendeel en bestaat uit 67 woningen verdeeld over 12 woonblokken. De woningen betreffen reguliere woningen en bestaan uit 3 bouwlagen. De woningen zijn opgetrokken uit gemetselde muren met spouw en hebben een zadeldak met dakpannen. De directe omgeving bestaat uit een bebouwd gebied met woningen, voor- en achtertuinen, infrastructuur en gemeentelijk groen.

Adressen te 's Gravendeel

- Bosveldstraat 2 t/m 24 (even);
- Heeremanstraat 2 t/m 16 (even);
- Leerambachtstraat 35 t/m 65 (oneven);
- Leerambachtstraat 4 t/m 56 (even);
- Vaarzon Morelstraat 2 t/m 8.

Voorgenomen ingreep:

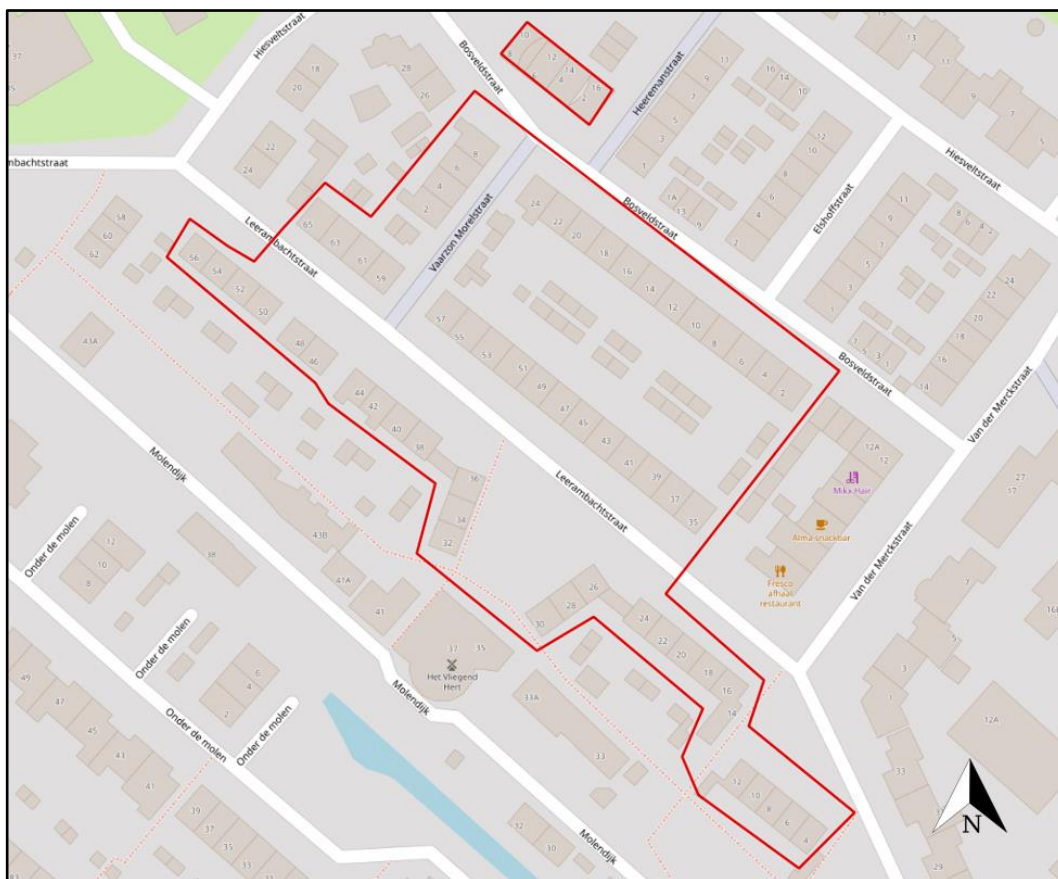
- Complete woning- en dakrenovatie.

Potentiële openingen voor huismus (HM), gierzwaluw (GZ) en vleermuis (VL):

- Kantpannen sluiten niet volledig aan (VL en GZ);
- Open ventilatieopeningen aanwezig in de gevel (VL);
- Openingen tussen dakgoot en gevel (VL en GZ);
- Onderste rij dakpannen toegankelijk vanuit de dakgoot (HM).

Afwezige invliegopeningen:

- Woningen aan de Vaarzon Morelstraat 2 t/m 8 betreffen seniorenwoningen, de woningen zijn te laag (GZ), er is geen luchtspouw (VL) en de dakruimte is niet toegankelijk (HM GZ en VL).

Figuur 2.45 De rode omlijning geeft de locatie van het wooncomplex weer (bron: arcgis.com).

Figuur 2.46 Het wooncomplex betreft woningen bestaande uit drie bouwlagen.

*Figuur 2.47 Links: mogelijke openingen die gebruikt kunnen worden door gierzwaluwen en vleermuizen.
Rechts: de dakruimte is toegankelijk voor huismussen.*

2.17 's Gravendeel Hekelstraat

Het wooncomplex is gelegen in 's Gravendeel en bestaat uit 53 woningen verdeeld over 10 woonblokken. De woningen betreffen reguliere woningen en bestaan uit 3 bouwlagen. De woningen zijn opgetrokken uit gemetselde muren met spouw en hebben een zadeldak met dakpannen. De directe omgeving bestaat uit een bebouwd gebied met woningen, voor- en achtertuinen, infrastructuur en gemeentelijk groen.

Adressen te 's Gravendeel

- Hekelstraat 90 t/m 130 (even);
- Hekelstraat 1 t/m 63 (oneven).

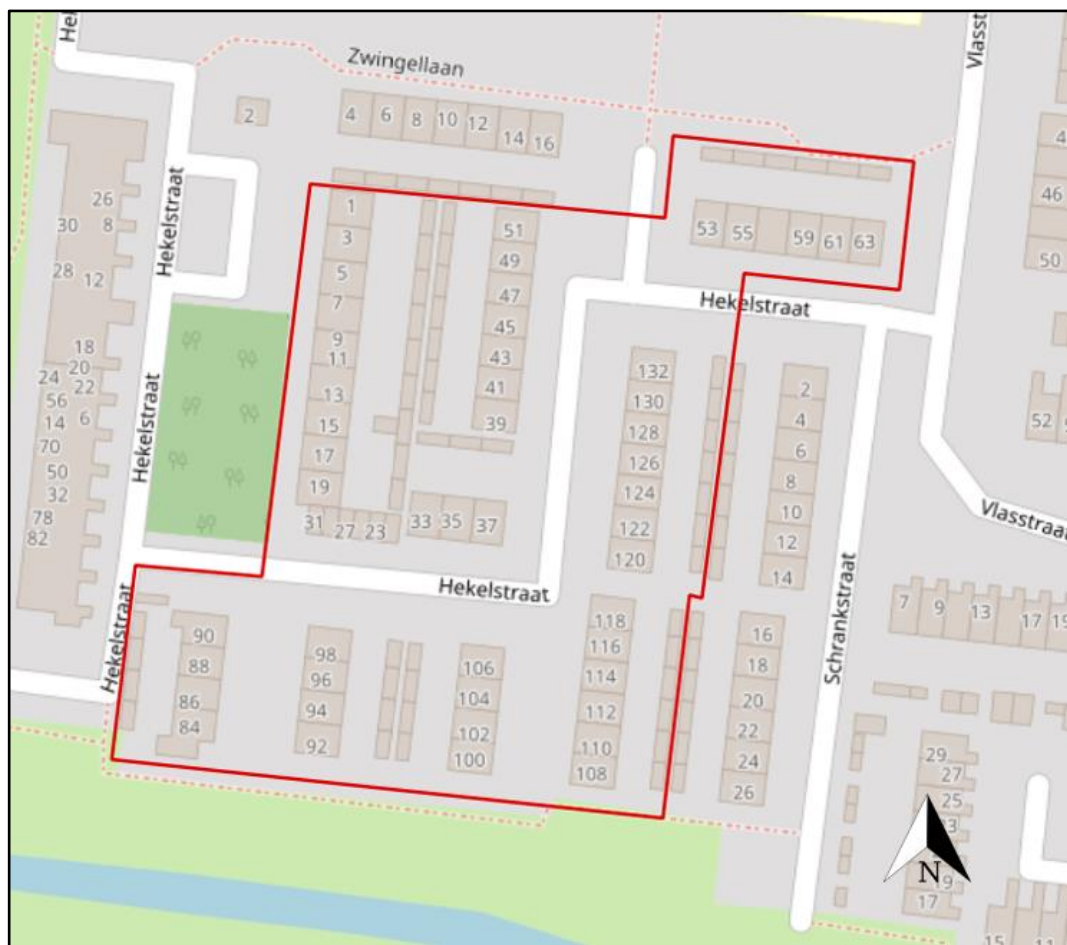
Voorgenomen ingreep:

- Complete woning- en dakrenovatie.

Potentiële openingen voor huismus (HM), gierzwaluw (GZ) en vleermuis (VL):

- Kantpannen sluiten niet volledig aan (VL en GZ);
- Open ventilatieopeningen aanwezig in de gevel (VL);
- Openingen tussen dakgoot en gevel (VL en GZ);
- Onderste rij dakpannen toegankelijk vanuit de dakgoot (HM).

Afwezige invliegopeningen:

Figuur 2.48 De rode omlijning geeft de locatie van het wooncomplex weer (bron: arcgis.com).

Figuur 2.49 Het wooncomplex betreft woningen bestaande uit drie bouwlagen.

Figuur 2.50 Links: mogelijke openingen die gebruikt kunnen worden door gierzwaluwen en vleermuizen. Rechts: de dakruimte is toegankelijk voor huismussen.

2.18 Westmaas van Koetsveldlaan

Het wooncomplex is gelegen in Westmaas en bestaat uit 24 woningen verdeeld over 5 woonblokken. De woningen betreffen reguliere woningen en bestaan uit 3 bouwlagen. De woningen zijn opgetrokken uit gemetselde muren met spouw en hebben een zadeldak met dakpannen. De directe omgeving bestaat uit een bebouwd gebied met woningen, voor- en achtertuinen, infrastructuur en gemeentelijk groen.

Adressen te Westmaas

- Beatrixlaan 13 t/m 19 (oneven);
- Smidsweg 11 t/m 29 (oneven);
- Van Koetsveldlaan 2 t/m 20 (even).

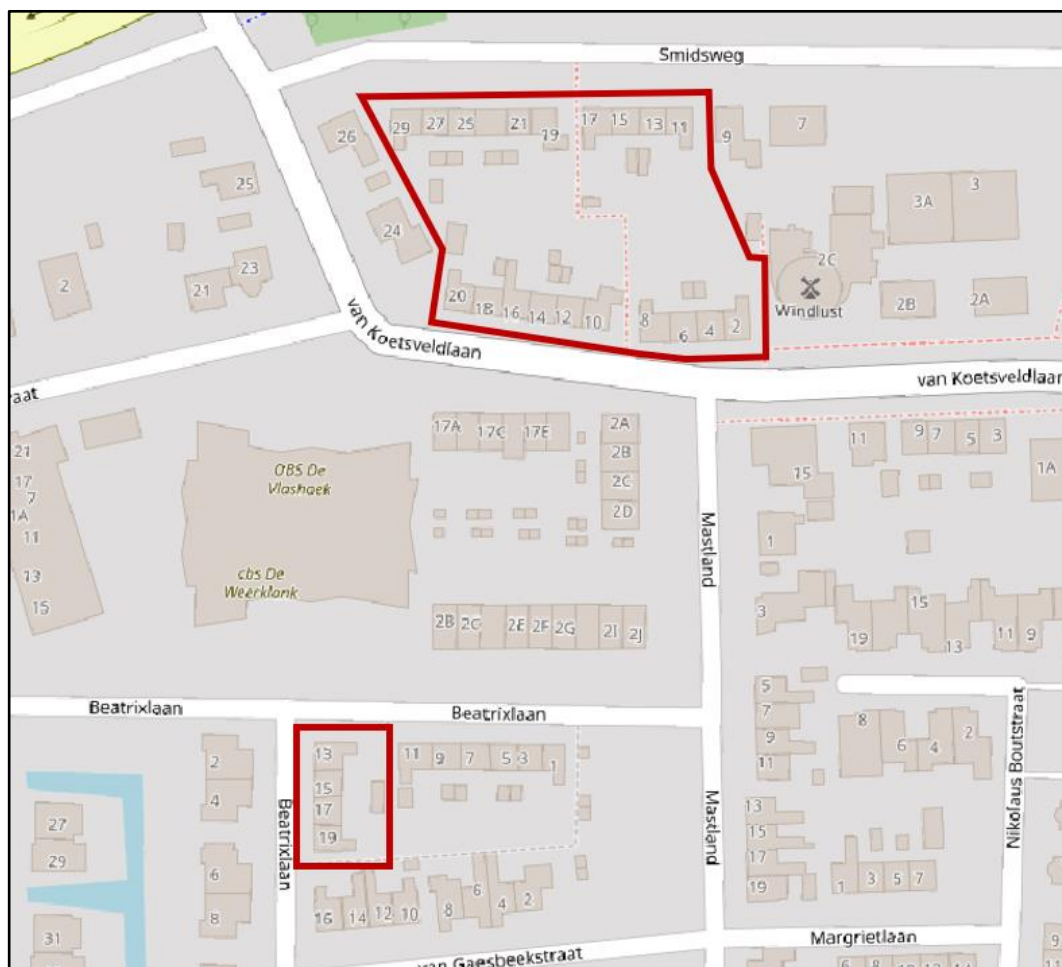
Voorgenomen ingreep:

- Sloop en nieuwbouw.

Potentiële openingen voor huismus (HM), gierzwaluw (GZ) en vleermuis (VL):

- Kantpannen sluiten niet volledig aan (VL en GZ);
- Open ventilatieopeningen aanwezig in de gevel (VL);
- Openingen tussen dakgoot en gevel (VL en GZ);
- Onderste rij dakpannen toegankelijk vanuit de dakgoot (HM).

Afwezige invliegopeningen:

Figuur 2.51 De rode omlijning geeft de locatie van het wooncomplex weer (bron: arcgis.com).

Figuur 2.52 Het wooncomplex betreft woningen bestaande uit drie bouwlagen.

Figuur 2.53 Links: mogelijke openingen die gebruikt kunnen worden door gierzwaluwen en vleermuizen. Rechts: de dakruimte is toegankelijk voor huismussen.

3 Beoordeling soortbescherming

3.1 Vaatplanten

De planlocaties betreffen hoofdzakelijk twee-onder-een-kap woningen, rijwoningen of woonblokken al dan niet met voor- en/of achtertuinen. De directe omgeving van de complexen bestaat uit verharding (wegen en trottoirs), stedelijk gebied met openbaar groen. De openbare ruimte en particuliere tuinen worden vrijwel altijd intensief onderhouden c.q. beheerd met een hoog kwaliteitsbeeld. Door de aanzienlijke aanwezigheid van verharding- aanwezige habitat of habitatonderdelen op planlocatie, sterk verstoorde bodems, goed onderhouden tuinen en sterk geëutrofieerde bodems- ontbreekt het habitat van kwetsbare en zeldzame soorten.

Tevens is er geen beschermde muurvegetatie aangetroffen op de bebouwing. Waargenomen soorten betreffen algemene aangeplante soorten als: gestreepte witbol, klein knopkruid, paardenbloem, raaigras, smalle weegbree en straatgras. Aanwezigheid van beschermde flora binnen de invloedssfeer van de ruimtelijke ontwikkelingen is uitgesloten. De beoogde ingrepen bestaan vrijwel uitsluitend uit werkzaamheden aan de buitenzijde en binnenzijde van de woningen. De bestaande (muur)vegetatie wordt hierbij niet of nauwelijks aangetast. Beschermde muurvegetatie stellen specifieke eisen aan hun habitat. Zo groeien ze met name op zacht specie en kalkrijke en stikstofarm substraat zoals rotsen en oude muren.

De planlocatie heeft aannemelijk geen betekenis voor beschermde vaatplanten. Gelet op de functie en het gebruik van de locatie in relatie tot de habitatpreferentie van kwetsbare en zeldzame soorten wordt de aanwezigheid hiervan tevens niet verwacht. Negatieve effecten ten aanzien van beschermde vaatplanten kunnen derhalve worden uitgesloten.

Tabel 3.1 Overzicht van de (mogelijk) potentie en effecten voor beschermde vaatplanten per deelgebied.

	Potentie*	Beschrijving	Overtreding**
Alle complexen	geen	algemene soorten zonder beschermde status	nee

* potentie: geen – onwaarschijnlijk – mogelijk – ja

** overtreding: in het kader van verbodsbepalingen opgenomen in de Wet natuurbescherming

Tabel 3.2 Overzicht van de (mogelijk) aanwezige beschermde vaatplanten conform de Wet natuurbescherming

	Geschikt habitat Habitatrichtlijn-soort	Geschikt habitat overige soort	Soortspecifiek onderzoek noodzakelijk
Alle complexen	nee	nee	nee

3.2 Grondgebonden zoogdieren

In de omgeving van de te renoveren en onderhouden complexen is het voorkomen bekend van de volgende beschermde grondgebonden zoogdieren: bever, damhert en Noordse woelmuis (NDFF 2010-2020). Zoogdieren prefereren een leefomgeving waarin voldoende voedsel, rust- en voortplantingsmogelijkheden aanwezig zijn. De wooncomplexen en de directe omgeving hiervan zijn ongeschikt voor grote in het wild levende zoogdieren middels de ruime aanwezigheid van verharding en de locatieliggings binnen dorpen. Voor soorten die in relatief natuurlijke omstandigheden leven is de planlocatie ongeschikt. Daarbij is sprake van een hoge mate van verstoring door de aanwezigheid van mensen en (vracht)verkeer op alle voorgenoemde planlocaties. De tuinen en openbare groenstroken hebben mogelijk een functie voor kleine grondgebonden fauna. Gelet op de gebruiksfuncties, ligging en schaalgrootte van de locatie, landelijke verspreiding en habitatpreferentie betreffen het slechts algemene en tolerante zoogdiersoorten.

De locaties zijn ongeschikt voor grote in het wild levende zoogdieren middels de ruime aanwezigheid van verharding en de locatieliggings binnen de bebouwde kom. Voor soorten die in relatief natuurlijke omstandigheden leven is de planlocatie ongeschikt. Daarbij is sprake van een hoge mate van verstoring door de aanwezigheid van mensen en (vracht)verkeer op alle voorgenoemde planlocaties. De tuinen en openbare groenstroken hebben mogelijk een functie voor kleine grondgebonden fauna. Gelet op de gebruiksfuncties, ligging en schaalgrootte van de locatie, landelijke verspreiding en habitatpreferentie betreffen het slechts algemene en tolerante zoogdiersoorten.

Voor soorten als: egel, huismuis en mol hebben de locaties mogelijk een (beperkte) functie. Bovendien zijn deze soorten niet beschermd onder de Wet natuurbescherming of geldt er een vrijstelling in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen. Echter hebben de werkzaamheden aannemelijk geen of nauwelijks invloed op de tuinen en groenere structuren. Daarnaast lopen in woonwijken vaak huiskatten en honden en is er een continue verstoring door de aanwezigheid van mensen en allerlei activiteiten. Ook ontbreekt het functioneel leefgebied van beschermde grondgebonden zoogdieren, zoals natuurlijke structuren van ruigtevegetatie, houtwallen en bomenlanen.

Het voorkomen van steenmarter is op de Hoeksche Waard slechts zeer beperkt bekend met 1 waarneming van een verkeersslachtoffer in de afgelopen 10 jaar (NDFF 2010-2020). De soort prefereert een meer structuurrijk parkachtig of boerenlandschap in de omgeving van dorpen, vrijstaande woningen en schuren. De aanwezigheid van de steenmarter is makkelijk op te merken door de aanwezigheid van sporen als: prooi-resten, urinegeur, uitwerpselen, voedselvoorraden en schreeuwen/roepen in paartijd. Gelet op de bekende verspreidingsgegevens, het geprefereerde habitat, de permanente verstoring op de locaties en het ontbreken van waarnemingen en meldingen bij HW Wonen (overlast, schade e.d.) is de aanwezigheid van steenmarter op de planlocaties uitgesloten.

De beoogde ingrepen leiden niet tot een afname van het leefgebied of aantasting van alle bovengenoemde soorten. Alle soorten die mogelijk gebruik maken van de planlocatie betreffen tolerante en algemeen voorkomende soorten. Voor deze soorten geldt vrijstelling in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen. Een gedeelte van de planlocatie is na de ingreep weer geschikt leefgebied voor een aantal soorten. In de directe omgeving is voldoende vergelijkbaar habitat waar potentieel aanwezige zoogdieren zich al dan niet tijdelijk kunnen ophouden. Negatieve effecten ten aanzien van grondgebonden zoogdieren zijn uitgesloten.

Tabel 3.3 *Overzicht van de (mogelijk) potentie en effecten voor beschermde zoogdieren per deelgebied.*

	Potentie*	Beschrijving	Overtreding**
Alle complexen	mogelijk	algemene soorten opgenomen in het vrijstellingsbesluit voor ruimtelijke ontwikkelingen	nee

* potentie: geen – onwaarschijnlijk – mogelijk – ja

** overtreding: in het kader van verbodsbepalingen opgenomen in de Wet natuurbescherming

Tabel 3.4 *Overzicht van de (mogelijk) aanwezige beschermde grondgebonden zoogdieren conform de Wet natuurbescherming.*

	Geschikt habitat Habitatrichtlijn-soort	Geschikt habitat overige soort	Soortspecifiek onderzoek noodzakelijk
Alle complexen	nee	ja	nee

3.3 Vleermuizen

De directe omgeving van het plangebied bestaat uit laanvormige elementen, gebouwen en open terrein wat geschikt foerageer- en verblijfgebied is voor vleermuizen (Limpens et al., 1997; Dietz *et al.*, 2011). In de omgeving van de complexen is het voorkomen bekend van vleermuissoorten: baardvleermuis, franjestaart, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger en ruige dwergvleermuis (NDFF, 2010-2020). Met name de gewone dwergvleermuis, laatvlieger en ruige dwergvleermuis zijn typische gebouwbewonende soorten die relatief veel voorkomen in dorpen en/of stedelijk gebied.

Functioneel leefgebied

Bij de verschillende complexen zijn weinig groenstructuren aanwezig die functioneel leefgebied kunnen bieden voor vleermuizen. De voor- en achtertuinen zijn over het algemeen goed onderhouden en er zijn weinig grotere bomen of struiken aanwezig. Essentiële vlieg- en foerageerroutes maken onderdeel uit van het functionele habitat van vleermuizen. Echter leiden de beoogde ingrepen aan de woningen niet tot aantasting van het foerageergebied of de structurele indeling ervan. Tijdens de werkzaamheden kunnen negatieve effecten optreden voor passerende en jagende vleermuizen in de directe omgeving als gevolg van lichtgebruik. Vleermuizen kunnen verblind en daardoor gedesoriënteerd raken als gevolg van felle verlichting. Sterk verlichte locaties worden gemeden door vleermuizen, ook al kan het gebruik door vleermuizen slechts sporadisch zijn. Tijdens de ontwikkeling dient derhalve vleermuisvriendelijke verlichting te worden toegepast of de werkzaamheden moeten tussen zonsopkomst en zonsondergang plaatsvinden. Vleermuizen foerageren opportunistisch, waarbij het insectenaanbod de duur van het foerageren bepaald. Het grootste deel van de planlocaties is matig tot slecht geschikt foerageergebied. De mogelijke effecten op vleermuizen zijn in sterke mate gerelateerd aan het type werkzaamheden.

Voortplantingsplaatsen of rustplaatsen

Het na-isoleren van een voor vleermuizen toegankelijke spouw en het vervangen van dakpannen kan leiden tot verstoring van vleermuizen en het vernielen van een mogelijke verblijfplaats. Inpandige werkzaamheden als het vervangen van een cv-installatie leiden in de regel niet tot de aantasting van vleermuisverblijfplaatsen. Globaal gezien kan gesteld worden dat werkzaamheden aan daken en gevels invloed kunnen hebben op potentiële verblijfslocaties en inpandige werkzaamheden niet. In tabel 3.5 wordt weergegeven waar aanvullend onderzoek plaats dient te vinden in de om de aan- dan wel afwezigheid aan te tonen per locatie. Bij de conclusies in paragraaf 5.1 worden deze effecten genuanceerd.

De wooncomplexen hebben potentie voor zomer-, kraam- en paarverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis, laatvlieger en ruige dwergvleermuis. Gezien de beperkte bouwmassa en de beperkte thermische bufferwerking zijn de wooncomplexen ongeschikt als massawinterverblijfplaats voor gewone dwergvleermuis. Voor de gewone grootoorvleermuis zijn geen toegankelijke zolders of schuren bekend waar deze soort vrij en onverstoord kan hangen. Voor overige gebouwbewonende soorten is de verspreiding niet bekend op de Hoeksche Waard.

Tabel 3.5 *Overzicht van de (mogelijk) aanwezige vleermuizen, negatieve effecten en soortspecifiek onderzoek.*

Wooncomplex	Geschikte verblijfplaats vleermuis	Werkzaamheden met mogelijk negatieve effecten	Soortspecifiek onderzoek noodzakelijk
Goudwaard Dorpstraat	ja	ja	ja
Goudswaard Prins Bernhardstraat	ja	ja	ja
Goudswaard Coorndijkstraat	ja	ja	ja
Goudswaard van Almondestraat	ja	ja	ja
Maasdam Spuistraat	ja	ja	ja
Maasdam Rijnstraat	ja	ja	ja
Numansdorp Berkenlaan	ja	ja	ja
Numansdorp Rozenlaan	ja	ja	ja
Numansdorp Vlielandersstraat	ja	ja	ja
Oud-Beijerland van Kinsbergenstraat	ja	ja	ja
Oud-Beijerland Witte de Withstraat	ja	ja	ja
Piershil Koningin Julianastraat	ja	ja	ja
Piershil Mauritsstraat	ja	ja	ja
Puttershoek Gerrit de Voslaan	ja	ja	ja
's Gravendeel Leeramachtstraat	ja	ja	ja
's Gravendeel Hekelstraat	ja	ja	ja
Westmaas van Koetsveldlaan	ja	ja	ja

3.4 Amfibieën en reptielen

Tijdens het veldbezoek zijn geen amfibieën en reptielen en/of sporen daarvan aangetroffen in het plangebied. In de omgeving is het voorkomen bekend van: Alpenwatersalamander en poelkikker (NDFF, 2010-2020). Voor deze soorten geldt dat deze beschermd zijn onder de Wet natuurbescherming en geen vrijstelling geldt in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen. Middels het ontbreken van gunstig en essentieel leefgebied van reptielen alsmede de aard van de beoogde ontwikkeling is de aanwezigheid van en zijn effecten op inheemse reptielen uitgesloten op en rondom de planlocaties.

In de directe omgeving van de planlocaties is geen oppervlaktewater of slechts kunstmatig aangelegde vijvers aanwezig. Amfibieën leven in een terrestrisch (m.n. herfst/winter) en aquatisch (m.n. lente/zomer) habitat. Beide habitatonderdelen dienen op korte afstand van elkaar te liggen. De tuinen en groenstroken zijn potentieel geschikt terrestrisch habitat voor algemene amfibieënsoorten zoals de bruine kikker en gewone pad. Door omliggende verharding is deze geschiktheid echter beperkt. De beoogde werkzaamheden leiden niet tot aantasting van belangrijk leefgebied van amfibieën.

Daarnaast geldt voor algemene soorten als de bruine kikker en gewone pad vrijstelling in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen. Negatieve effecten op beschermde amfibieën en reptielen kunnen worden uitgesloten.

Tabel 3.6 Overzicht van de (mogelijk) potentie en effecten voor beschermde amfibieën en reptielen per deelgebied.

	Potentie*	Beschrijving	Overtreding**
Alle complexen	nee	Algemene soorten; welke vallen onder het vrijstellingsbesluit voor ruimtelijke ontwikkelingen.	nee

Tabel 3.7 Overzicht van de (mogelijk) aanwezige beschermde amfibieën en reptielen conform de Wet natuurbescherming. Voor de overige soorten is geen aanvullend onderzoek noodzakelijk.

	Geschikt habitat Habitatrichtlijn-soort	Geschikt habitat overige soort	Soortspecifiek onderzoek noodzakelijk
Alle complexen	ja	ja	nee

3.5 Vissen

Er zijn geen ingrepen voorzien aan of nabij oppervlaktewater. Effecten op vissen kunnen derhalve op voorhand worden uitgesloten.

Tabel 3.8 *Overzicht van de (mogelijk) potentie en effecten voor beschermde vissen per deelgebied.*

	Potentie*	Beschrijving	Overtreding**
Alle complexen	nee	Geen ingrepen aan of nabij oppervlaktewater	nee

Tabel 3.9 *Overzicht van de (mogelijk) aanwezige beschermde vissen conform de Wet natuurbescherming.*

	Geschikt habitat Habitatrichtlijn-soort	Geschikt habitat overige soort	Soortspecifiek onderzoek noodzakelijk
Alle complexen	nee	nee	nee

3.6 Vlinders, libellen en overige ongewervelden

Op de projectlocaties zijn tijdens het veldbezoek geen (sporen en/of delen van) beschermde vlinders, libellen of overige ongewervelden aangetroffen. Op de Hoeksche is de verspreiding bekend van de volgende beschermde insecten en ongewervelden: grote vos, platte schijfhoren en rivierrombout (NDFF, 2010-2020).

Gezien de beoogde ontwikkelingen geen invloed hebben op oppervlaktewater en/of groenstructuren kunnen effecten op beschermde insecten en ongewervelden op voorhand uitgesloten worden.

Op de locaties zijn diverse (gedomesticeerde) heesters, struiken en bomen aanwezig. De vegetatie is voor veel algemene insecten geschikt t.b.v.: voedsel, voortplanting, opgroei (larvale stadium), popstadium en verblijfplaats. Er zijn geen plantensoorten aangetroffen nabij de woningen die voor een specifieke beschermde soort een waardplant vormen.

In de tuinen rondom de woningen kunnen veel verschillende, algemene (niet beschermde) insecten voorkomen, ter indicatie: vlinders, bijen, wespen, hommels, loopkevers, spinnen, mijten, mieren, lieveheersbeestjes, et cetera. Effecten ten aanzien van beschermde insecten en ongewervelden als gevolg van de beoogde werkzaamheden zijn uitgesloten.

Tabel 3.10 Overzicht van de (mogelijk) potentie en effecten voor beschermde vlinders, libellen en overige ongewervelden per deelgebied.

	Potentie*	Beschrijving	Overtreding**
Alle complexen	nee	Algemene soorten zonder beschermde status	nee

* potentie: geen – onwaarschijnlijk – mogelijk – ja

** overtreding: in het kader van verbodsbepalingen opgenomen in de Wet natuurbescherming

Tabel 3.11 Overzicht van de beschermingsregimes betreffende vlinders, libellen en overige ongewervelde in de verschillende deelgebieden alsmede de verwachte effecten naar aanleiding van de renovatie.

	Geschikt habitat Habitatrichtlijn-soort	Geschikt habitat overige soort	Soortspecifiek onderzoek noodzakelijk
Alle complexen	nee	nee	nee

3.7 Vogels

In het plangebied zijn tijdens het veldbezoek foeragerende, overvliegende en rustende vogels waargenomen. De vogelsoorten betreffen: blauwe reiger, ekster, houtduif, huismus, kauw, koolmees, merel, pimpelmees, zilvermeeuw en zwarte kraai. Alle woningen zijn geïnspecteerd op de geschiktheid voor soorten met jaarrond beschermde onderdelen van het leefgebied als bijvoorbeeld nestlocaties in bebouwing. Dit betreft met name huismus en gierzwaluw.

De huismus is een kleine zangvogel. De soort leeft het gehele jaar op dezelfde locaties in de directe omgeving van bebouwing. De nestlocatie bevindt zich vaak onder (pannen)daken in gevels of andere beschutte plaatsen in bebouwing. Het habitat van de huismus moet voldoen aan een aantal aspecten: voldoende dekking (m.n. groenblijvende struiken), voedsel, nestgelegenheid, drinkwater en stofbadplekken.

Gelet op de constructie van de bebouwing, het ontbreken van vogelschroot of vogelwering bij enkele complexen en de potentiële invliegopeningen en inkruipmogelijkheden is de aanwezigheid van nestlocaties van huismus in vrijwel alle wooncomplexen niet uit te sluiten en dient derhalve soortspecifiek onderzoek uitgevoerd te worden.

Tabel 3.12 Overzicht van de (mogelijk) aanwezige huismus nestlocaties, negatieve effecten en soortspecifiek onderzoek.

Wooncomplex	Geschikte nestlocatie huismus	Werkzaamheden met mogelijk negatieve effecten	Soortspecifiek onderzoek noodzakelijk
Goudwaard Dorpstraat	ja	ja	ja
Goudwaard Prins Bernhardstraat	ja	ja	ja
Goudwaard Coorndijkstraat	ja	ja	ja
Goudwaard van Almondestraat	ja	ja	ja
Maasdam Spuistraat	ja	ja	ja
Maasdam Rijnstraat	ja	ja	ja
Numansdorp Berkenlaan	ja	ja	ja
Numansdorp Rozenlaan	ja	ja	ja
Numansdorp Vlielandstraat	ja	ja	ja
Oud-Beijerland van Kinsbergenstraat	ja	ja	ja
Oud-Beijerland Witte de Withstraat	ja	ja	ja
Piershil Koningin Julianastraat	ja	ja	ja
Piershil Mauritsstraat	ja	ja	ja
Puttershoek Gerrit de Voslaan	nee	nee	nee
's Gravendeel Leerambachtstraat	ja	ja	ja
's Gravendeel Hekelstraat	ja	ja	ja
Westmaas van Koetsveldlaan	ja	ja	ja

De gierzwaluw leeft evenals als de huismus in de directe omgeving van mensen en broedt tevens in gevels en onder (pannen)daken. De gierzwaluw is echter niet het gehele jaar aanwezig in Nederland, maar verblijft hier slechts in de broedperiode van mei tot augustus. De gierzwaluw verblijft met uitzondering van de broedperiode zijn hele leven in de lucht. Gelet op de constructie van de bebouwing en de potentiële invliegopeningen en inkruipmogelijkheden is de aanwezigheid van nestlocaties van gierzwaluw in vrijwel alle wooncomplexen niet uit te sluiten en dient derhalve soortspecifiek onderzoek uitgevoerd te worden.

Tabel 3.13 Overzicht van de (mogelijk) aanwezige gierzwaluw nestlocaties, negatieve effecten en soortspecifiek onderzoek.

Wooncomplex	Geschikte nestlocatie gierzwaluw	Werkzaamheden met mogelijk negatieve effecten	Soortspecifiek onderzoek noodzakelijk
Goudwaard Dorpstraat	ja	ja	ja
Goudswaard Prins Bernhardstraat	ja	ja	ja
Goudswaard Coorndijkstraat	ja	ja	ja
Goudswaard van Almondestraat	ja	ja	ja
Maasdam Spuistraat	ja	ja	ja
Maasdam Rijnstraat	ja	ja	ja
Numansdorp Berkenlaan	ja	ja	ja
Numansdorp Rozenlaan	ja	ja	ja
Numansdorp Vlielandstraat	ja	ja	ja
Oud-Beijerland van Kinsbergenstraat	ja	ja	ja
Oud-Beijerland Witte de Withstraat	ja	ja	ja
Piershil Koningin Julianastraat	ja	ja	ja
Piershil Mauritsstraat	ja	ja	ja
Puttershoek Gerrit de Voslaan	nee	nee	nee
's Gravendeel Leerambachtstraat	ja	ja	ja
's Gravendeel Hekelstraat	ja	ja	ja
Westmaas van Koetsveldlaan	ja	ja	ja

De bomen, struiken, hagen en nestkastjes aan en nabij de te renoveren woningen bieden voor (algemene) broedvogels gelegenheid om te foerageren en te nestelen. Daarnaast kunnen spreeuwen nestelen onder de daken zonder vogelschroot of vogelwering en kunnen huiszwaluwen nestkommen bouwen onder witte overstekken. Gedurende het veldbezoek zijn wel resten van huiszwaluw nesten aangetroffen, maar zijn geen intacte huiszwaluw nestkommen aanwezig. De werkzaamheden hebben een significant negatief effect op zangvogels als gebruiksfuncties tijdelijk of permanent ernstig worden aangetast. Tijdelijke aantasting van gebruiksfuncties zijn o.a. geluids- en lichtverstoring tijdens de broedperiode waardoor vogels niet tot een broedsel komen of er niet in slagen jongen groot te brengen. Ten aanzien van algemene broedvogels wordt geadviseerd om de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren (indicatieve periode: 15 maart-15 juli) om potentieel versturende effecten op broedvogels te voorkomen. Het verwijderen van broedgelegenheden en het daarmee voorkomen van broedgevallen in de herfst- en winterperiode is eveneens een effectieve maatregel.

4 Gebiedsbescherming

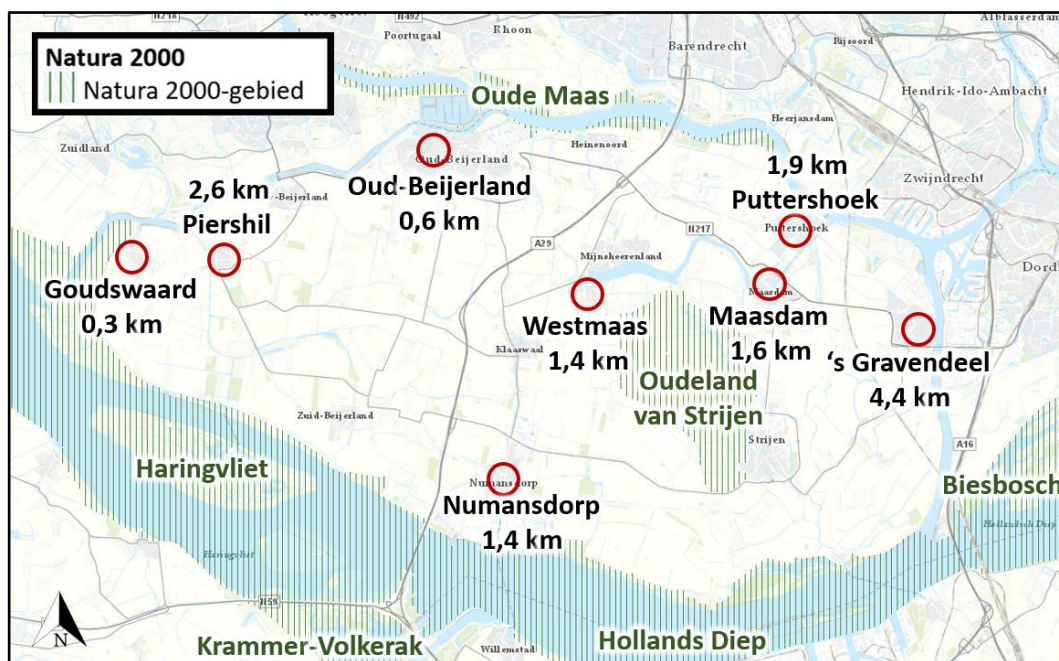
4.1 Natura 2000 gebieden

De wooncomplexen maken geen deel uit van een Natura 2000 gebied (figuur 4.1). In de omgeving van de planlocaties liggen de volgende Natura2000-gebieden: 'Oude Maas', 'Oudeland van Strijen', 'Biesbosch', 'Hollands Diep' en 'Krammer-Volkerak' (tabel 4.1).

Een toename in stikstofdepositie kan een effect sorteren op kwetsbare en stikstofgevoelige habitattypen. De beoogde renovatiewerkzaamheden hebben geen verkeer aantrekkende werking gedurende de gebruiksfase. Gedurende de renovatiefase kan er een beperkte en tijdelijke stikstofemissie verwacht worden ten gevolge van het gebruik van mobiele werktuigen en transportbewegingen (het 'projecteffect'). In de toekomst zal na de energetische verduurzaming sprake zijn van een lagere uitstoot (hogere isolatiewaarden en een hoogrenderende stookinstallatie). Gezien er sprake is van een zeer beperkte ingreep en er de reële verwachting bestaat dat de stikstofemissie in de gebruiksfase significant wordt verminderd kan een berekening middels de AERIUS Calculator achterwege blijven.

Tabel 4.1 Overzicht van de afstand per wooncomplex tot het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied.

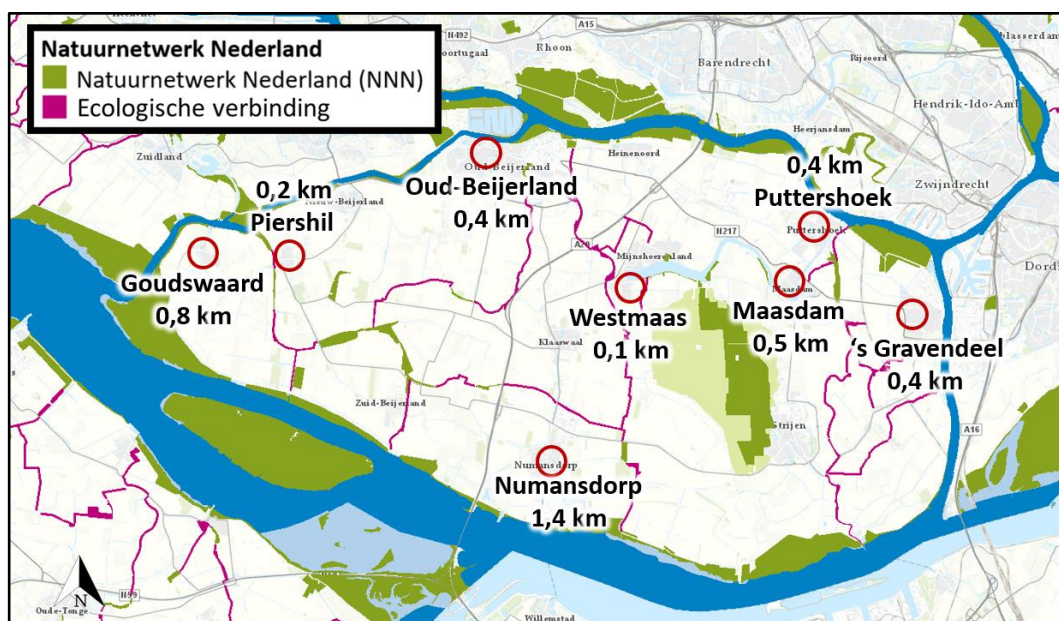
Wooncomplex	Natura 2000-gebied	Afstand	Stikstofgevoelig
Goudwaard Dorpstraat	Haringvliet	0,3 km	nee
Goudswaard Prins Bernhardstraat	Haringvliet	0,3 km	nee
Goudswaard Coorndijkstraat	Haringvliet	0,3 km	nee
Goudswaard van Almondestraat	Haringvliet	0,3 km	nee
Maasdam Spuistraat	Oudeland van Strijen	1,6 km	nee
Maasdam Rijnstraat	Oudeland van Strijen	1,6 km	nee
Numansdorp Berkenlaan	Hollands Diep	1,4 km	nee
Numansdorp Rozenlaan	Hollands Diep	1,4 km	nee
Numansdorp Vlielandersstraat	Hollands Diep	1,4 km	nee
Oud-Beijerland van Kinsbergenstraat	Oude Maas	0,6 km	nee
Oud-Beijerland Witte de Withstraat	Oude Maas	0,6 km	nee
Piershil Koningin Julianastraat	Haringvliet	2,6 km	nee
Piershil Mauritsstraat	Haringvliet	2,6 km	nee
Puttershoek Gerrit de Voslaan	Oude Maas	1,9 km	nee
's Gravendeel Leerambachtstraat	Biesbosch	4,4 km	ja
's Gravendeel Hekelstraat	Biesbosch	4,4 km	ja
Westmaas van Koetsveldlaan	Oudeland van Strijen	1,4 km	nee

Figuur 4.1 De wooncomplexen en de afstand tot Natura 2000-gebieden (pzh.maps.arcis.com).

4.2 Natuurnetwerk Nederland

De planlocaties zijn geen onderdeel van het Natuurnetwerk Nederland (figuur 4.2). Ten aanzien van het Natuurnetwerk Nederland geldt dat externe werking geen toetsingskader is.

Figuur 4.2 De wooncomplexen en de afstand tot het Natuurnetwerk Nederland (pzh.maps.arcis.com).

4.3 Overige gebiedsbescherming

De wooncomplexen zijn geen onderdeel van een Belangrijk weidevogelgebied of een gebied wat valt onder de Strategische reservering natuur. Deze onderdelen van de Zuid-Hollandse gebiedsbescherming zijn niet aanwezig op de Hoeksche Waard. Daarnaast is er geen sprake van karakteristieke landschapselementen die weggenomen worden in de beoogde ingrepen.

5 Conclusies en aanbevelingen

Effecten op de instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebieden en de wezenlijke kenmerken en waarden van het Natuurnetwerk Nederland zijn uitgesloten.

5.1 Conclusies soortbescherming

De planlocatie heeft mogelijk een essentiële betekenis voor beschermde soorten. In tabel 5.1 is een overzicht weergegeven met de benodigde onderzoeken per complex. De planlocatie is mogelijk geschikt leefgebied voor algemene zoogdieren, foeragerende vleermuizen, amfibieën, insecten en broedvogels welke niet beschermd zijn (behoudens de Algemene zorgplicht) onder de Wet natuurbescherming.

Tabel 5.1 Overzicht van benodigde onderzoeken per complex, per soort. Rood x = aanvullend onderzoek nodig, groen = geen onderzoek nodig.

Complex	Huismus	Gierzwaluw	Vleermuizen
Goudwaard Dorpstraat	x	x	x
Goudswaard Prins Bernhardstraat	x	x	x
Goudswaard Coorndijkstraat	x	x	x
Goudswaard van Almondestraat	x	x	x
Maasdam Spuistraat	x	x	x
Maasdam Rijnstraat	x	x	x
Numansdorp Berkenlaan	x	x	x
Numansdorp Rozenlaan	x	x	x
Numansdorp Vlielandersstraat	x	x	x
Oud-Beijerland van Kinsbergenstraat	x	x	x
Oud-Beijerland Witte de Withstraat	x	x	x
Piershil Koningin Julianastraat	x	x	x
Piershil Mauritsstraat	x	x	x
Puttershoek Gerrit de Voslaan			x
's Gravendeel Leerambachtstraat	x	x	x
's Gravendeel Hekelstraat	x	x	x
Westmaas van Koetsveldlaan	x	x	x

Tabel 5.2 De te verwachten beschermde gebouwbewonende soorten voor de verschillende wooncomplexen.

Soort	Potentie	Overtreding Wet nb
Huismus	Ja	Mogelijk
Gierzwaluw	Ja	Mogelijk
Vleermuizen	Ja	Mogelijk
Gewone dwergvleermuis	Ja	Mogelijk
Gewone dwergvleermuis (massa)winterverblijf	Nee, geen voldoende bouwmassa en geen thermisch buffer	Nee
Ruige dwergvleermuis	Ja	Mogelijk
Laatvlieger	Ja	Mogelijk
Meervleermuis	Nee, geen verspreidingsgegevens, te weinig oppervlaktewater en te veel lichtverstoring	Nee
Watervleermuis	Nee, geen verspreidingsgegevens, te weinig oppervlaktewater en te veel lichtverstoring	Nee
Gewone grootoorvleermuis	Nee, geen toegankelijke zolder	Nee
Spreeuw (cat. 5)	Ja	Mogelijk
Huiszwaluw (cat. 5)	Ja	Mogelijk
Steenmarter	Nee, geen verspreidingsgegevens, geen geschikte openingen en geen meldingen/overlast	Nee

5.2 Vervolgstappen

Ten aanzien van een gedeelte van de wooncomplexen dient een nader aanvullend onderzoek te worden uitgevoerd om de aan- dan wel afwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen of de aanwezigheid van nestlocaties van broedvogels uit te sluiten.

Broedvogels

Ten aanzien van broedvogels dient er aanvullend onderzoek gedaan te worden naar de aan- dan wel afwezigheid van broedlocaties van huismussen en gierzwaluwen.

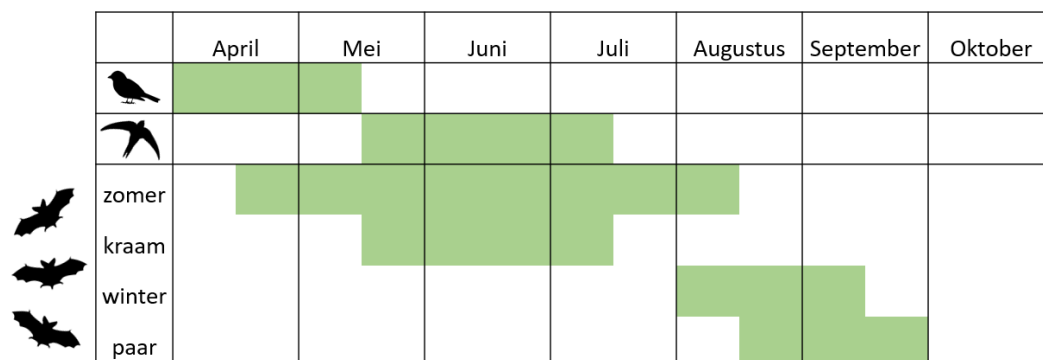
In navolging van het Kennisdocument huismus (BIJ12, 2017) dienen twee veldbezoeken te worden afgelegd in de periode 1 april t/m 15 mei. Ook kan een technische inspectie uitgevoerd worden, buiten de kwetsbare periode van de huismus (broedseizoen en periode van vorst). Indien er sprake is van het vernielen van nestlocaties van huismussen dient een ontheffing van bevoegd gezag voorhanden te zijn alvorens de werkzaamheden uitgevoerd kunnen worden.

In navolging van het Kennisdocument gierzwaluw (BIJ12, 2017) dienen drie bezoeken te worden afgelegd in de periode 15 mei t/m 15 juli. Hiervan moet er minstens 1 plaatsvinden tussen 20 juni en 7 juli. Indien er sprake is van het vernielen van nestlocaties van gierzwaluwen dient een ontheffing van bevoegd gezag voorhanden te zijn alvorens de werkzaamheden uitgevoerd kunnen worden.

Vleermuizen

Ten aanzien van vleermuizen dient er aanvullend onderzoek gedaan te worden naar welke functie de bestaande bebouwing al dan niet heeft ten behoeve van vleermuizen. De wooncomplexen waar aanvullend onderzoek wordt geadviseerd (tabel 5.1) hebben potentie voor de volgende verblijfplaatsen: zomer-, kraam- en paarverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis, laatvlieger en ruige dwergvleermuis. In navolging van het vleermuisprotocol dienen voor dit onderzoek 5 bezoeken te worden afgelegd in de periode (1 april) 15 mei t/m 1 oktober (15 oktober) Weersomstandigheden; minimale temperatuur 5 °C, maximale windkracht 3 Bft en als neerslag

maximaal motregen. Indien er sprake is van het verstoren van vleermuizen of het vernielen van verblijfplaatsen van vleermuizen dient een ontheffing van bevoegd gezag voorhanden te zijn alvorens de werkzaamheden uitgevoerd kunnen worden.

Figuur 5.1 De onderzoeksperioden van de verschillende soortengroepen huismus, gierzwaluw en gebouwbewonende vleermuizen.

5.3 Te treffen maatregelen en handelingen

De onderstaande maatregelen hebben betrekking op de Algemene zorgplicht betreffende alle flora en fauna alsmede soorten waarvoor vrijstelling geldt in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen. Op basis van de nadere onderzoeken kunnen deze maatregelen worden uitgebreid.

- Tijdens de werkzaamheden moet voorzichtig gehandeld worden met alle voorkomende flora en fauna.
- Wanneer ondanks zorgvuldig handelen, onderzoek en advies schade lijkt te ontstaan voor beschermde flora en fauna dient direct contact opgenomen te worden met een ter zake deskundige.
- Indien van toepassing al het losliggend materiaal in het werkgebied gefaseerd verwijderen. Dit om bodembewonende dieren de kans te geven in de nabijgelegen omgeving een ander leefgebied te benutten.
- Er wordt gelegenheid gegeven aan dieren, die tijdens de werkzaamheden worden gevonden, te vluchten of zich te verplaatsen naar een schuilplaats buiten het bereik van de werkzaamheden.
- De werkzaamheden opstarten/uitvoeren buiten het broedseizoen (15 maart t/m 15 juli). Indien de werkzaamheden in het broedseizoen worden uitgevoerd dient voor de aanvang door een ter zake deskundig gecontroleerd te worden of er broedvogels aanwezig zijn. E.e.a. op aanwijzing van deskundige.
- Werkzaamheden dienen tussen zonopkomst en zonsondergang uitgevoerd te worden of een vleermuisvriendelijke verlichtingswijze dient toegepast te worden teneinde verstoring van vleermuizen in directe omgeving te voorkomen. Hieronder kan onder ander worden verstaan; beperkte hoogte van lichtmasten, verlichting naar beneden richten en convergeren, toepassing van UV-vrije verlichting, gebruik van sterk bundellicht vermijden et cetera.

5.4 Haalbaarheid en uitvoerbaarheid bestemmingsplan

Voor alle behandelde wooncomplexen dient aanvullend onderzoek uitgevoerd te worden in het kader van de Wet natuurbescherming. Het nog hoeven uit te voeren van aanvullend onderzoek hoeft de haalbaarheid en uitvoerbaarheid van een bestemmingsplan niet in de weg te staan.

Indien de aanwezigheid van (voortplantingsplaatsen, nestlocaties en/of functioneel leefgebied van) huismussen, gierzwaluwen en/of vleermuizen wordt aangetoond dient een ontheffing Wet natuurbescherming voorhanden te zijn voordat individuen verstoord mogen worden of habitatonderdelen weggenomen mogen worden. Onderdeel van een ontheffingsaanvraag is het onderbouwen van de volgende aspecten:

- Aanvullend onderzoek
- Voldoende maatregelen om de gunstige staat van instandhouding te waarborgen
- De ingreep is nodig, er is een wettelijk belang (o.a. volksgezondheid of een reden van groot openbaar belang incl. sociaaleconomische redenen)
- Er zijn geen bevredigende alternatieven voorhanden voor de ingreep

Wanneer aan deze aspecten wordt voldaan, kan een ontheffing door bevoegd gezag (in deze Omgevingsdienst Haaglanden) verleend worden. Voor huismus, gierzwaluw en vleermuizen kunnen maatregelen normaal gesproken goed genomen worden. Voorbeelden zijn het werken buiten kwetsbare periodes, aanbrengen van tijdelijke en permanente voorzieningen en het realiseren van functioneel leefgebied. Hierdoor bestaat er de reële verwachting dat een ontheffing Wet natuurbescherming voor de te verwachten soorten goed te verkrijgen is. De ontheffing Wet natuurbescherming gaat dan ook vooral over de manier waarop de ingreep wordt uitgevoerd. In deze zin hoeft het nog moeten verrichten van nader onderzoek naar beschermde soorten de vaststelling van een bestemmingsplan ook niet te belemmeren (zie ook uitspraak van de Raad van State 29 mei 2019 zaaknr. 201807049/1/R3;ECLI:NL:RVS:2019:1740).

6 Literatuur

- Creemers, R.C.M & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (redactie), 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. -Nederlandse fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden
- Dietz, C., O. von Helversen, D. Nill & P.H.C. Lina, 2011. Vleermuizen: alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika: biologie, kenmerken en bedreigingen. Tirion Natuur, Utrecht.
- Hustings, F. & J.W. Vergeer (sovon)(redactie), 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000. -Nederlandse fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden
- Limpens, H., K. Mostert en W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij.
- Twisk, P., A. van Diepenbeek & J.P. Bekker, 2010. Veldgids Europese Zoogdieren, KNNV Uitgeverij, Zeist

Geraadpleegde Kennisdocumenten van BIJ12 (2017)

Gewone dwergvleermuis	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>
Gierzwaluw	<i>Apus apus</i>
Huismus	<i>Passer domesticus</i>
Ruige dwergvleermuis	<i>Pipistrellus nathusii</i>

Geraadpleegde websites

www.arcgis.com
www.floron.nl
www.ndff.nl
www.pzh.nl
www.ravon.nl
www.ruimtelijkeplannen.nl
www.rvo.nl
www.sovon.nl
www.synbiosys.alterra.nl
www.vleermuisprotocol.nl
www.vlinderstichting.nl

